

Milli Endüstriyel Eğitim Merkezi Projesi(1973-1977)

National Industrial Training Center Project (1973-1977)

Neslihan BOLAT BOZASLAN¹

Atıf:

Bolat Bozaslan, N. (2025). Milli Endüstriyel Eğitim Merkezi Projesi (1973–1977). *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9(21), 400–423. <https://doi.org/10.57135/jier.1714613>

Öz

19. yy'da sanayi devriminin başlamasıyla birlikte Dünya'da üretim biçimi değişmiştir. Üretim kollarında nitelikli eleman yetiştirme ihtiyacı bu dönemde başlamış olsa da asıl önemi II. Dünya savaşı sonrası ortaya çıkmıştır. Bu tarihten itibaren birçok ülke mesleki eğitime yönelik düzenlemeler yapma ihtiyacı duymuşlardır. Amerika, Japonya, İngiltere, Norveç vb. ülkeler bu konuda çeşitli yasal düzenlemeler yapmışlar, endüstriyel eğitime yönelik okullar açmışlardır. Özellikle 1960'lı yıllardan itibaren bu konuda girişimde bulunmuşlardır. Osmanlı Devletinde 19. yy'a kadar Ahi teşkilatında usta-çırak eğitimine dayalı bir mesleki eğitim yapılmıştır. Söz konusu yüzyıl itibarı ile kurulan fabrikalarda çalıştırılmak üzere çeşitli sanat ve zanaat okulları açılmıştır. Cumhuriyet döneminde ise yeni kurulan devletin öncelikli hedefi ekonomiyi iyileştirmek olduğundan daha Cumhuriyet ilan edilmeden İzmir İktisat kongresi toplanmış ve bu kongrede endüstrileşme için mesleki okulların önemine değinilmiştir. Bu amaçla Osmanlı'dan kalan sanat ve zanaat okullarının varlığı korunmuştur. 1928 yılında ülke çapında endüstriyel eğitim seferberliği başlatılmış, Avrupa'ya öğrenci gönderilmiştir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de endüstriyel eğitime yönelik asıl girişimler 1960larda başlamıştır. 1960 yılında Meslekî ve Teknik Öğretim Etüd ve Programlama Dairesi başkanlığı, 1966'da Meslekî ve Teknik Yüksek Öğretim Genel Müdürlüğü, kurulmuştur. 1972 yılında Birleşmiş Milletlerin az gelişmiş ülkelerle ilgili başlattığı Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı çerçevesinde Milli Endüstriyel Eğitim Merkezi Projesi(1973-1977) uygulanmaya konulmuştur. Bu program III. Beş Yıllık kalkınma Planı içerisinde yerini almıştır. Beş yıl sürmesi planlanan söz konusu programa göre İstanbul, Bursa, Adana ve Eskişehir gibi şehirlerde Endüstriyel eğitim merkezleri açılması öngörülmüştür.

Bu çalışmanın amacı bir kalkınma hamlesi olarak planlanmış olan Milli Endüstriyel Eğitim Merkezi Projesini arşiv kaynakları ışığında izah etmektir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Eğitim, Endüstriyel eğitim, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, III. Beş Yıllık Kalkınma Planı

Abstrct

The mode of production in the world changed with the start of the industrial revolution in the 19th century. While the need to train qualified personnel in production branches started during this period, its real importance emerged after the Second World War. From this date onwards, many countries felt the need to make regulations for vocational education. Countries such as America, Japan, England, and Norway have made various legal regulations on this issue and opened schools for industrial education. They have especially taken initiatives on this issue since the 1960s. In the Ottoman Empire, until the 19th century, a vocational education based on master-apprentice training was carried out in the Ahi organization. As of the century in question, various art and craft schools were opened to employ people in the factories established.

In the Republican era, since the primary goal of the newly established state was to improve the economy, the Izmir Economics Congress was convened before the Republic was even declared, and the importance of vocational schools for industrialization was mentioned in this congress. For this purpose, the existence of art and craft schools remaining from the Ottoman Empire was preserved. In 1928, a nationwide industrial education mobilization was initiated, and students were sent to Europe. As in the rest of the world, substantial efforts toward industrial education in our country began in the 1960s. In 1960, the Vocational and Technical Education Research and Programming Department was established,

¹Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, Fen- Edebiyat Fakültesi, Gaziantep, Türkiye, e-posta: bolat@gantep.edu.tr. orcid.org/0000-0003-3345-356X

followed by the establishment of the General Directorate of Vocational and Technical Higher Education in 1966. In 1972, the National Industrial Education Center Project (1973-1977) was launched within the framework of the United Nations Development Program initiated for underdeveloped countries. This program took its place within the Third Five-Year Development Plan. According to the program, which was planned to last five years, the establishment of industrial education centers in cities such as Istanbul, Bursa, Adana, and Eskişehir was foreseen.

The aim of this study is to explain the National Industrial Education Center Project, which was planned as a development initiative, in light of archival sources.

Keywords: Vocational Education, Industrial Training, United Nations Development Programme, III. Five-Year Development Plan

GİRİŞ

Dünyada endüstriyel olarak iş gücünün planlanması II. Dünya Savaşı sonrasında yaygınlaşmıştır. Savaş sonunda ortaya çıkan ekonomik, sosyal ve teknolojik değişimler insan gücünün planlanmasını gerektirmiştir (İşler, 1997). İngiltere, Amerika, Japonya gibi birçok ülkede planlamalar yapılarak ara eleman eğitimi ile alakalı yasal düzenlemeler başlatılmıştır. Amerika'da Community Collage, Japonya'da üniversiteler, Junior Kolejler (Junior Colleges), ve Teknoloji Kolejleri (Colleges of Technology), Özel yetiştirme okulları (Special Training Schools) Norveç'de Bolgesel Meslek Yüksek Okulu Kurullarının (Boards of Regional Colleges) gibi kurumlar vasıtasıyla endüstriyel eğitim ihtiyacı karşılanmıştır (Başkan, 1999). İngiltere'de ise "White Paper" adlı dosya ile 'Endüstriyel Eğitim ve Hükümet Teklifleri' hazırlanarak bu konuda yapılacaklar belirlenmiştir (Pamuk, 1996).

Ülkemizde mesleki eğitimin tarihini Ahi teşkilatına kadar götürebiliriz (Gemici, 2010). Anadolu'da Hacı Nasuriddin bin Mahmud ile başlayan usta-çırak ilişkisine dayalı bu süreç Osmanlı Devleti'nde 19. yy kadar devam etmiştir (Kızıler, 2015). Bu tarihten sonra modern fabrikaların kurulmaya başlaması ile mesleki eğitime yönelik okullar açılmaya başlanmıştır. Söz gelimi Mithat Paşa Niş valisi iken 1861 yılında Müslüman ve Hristiyan yetim çocuklara meslek edindirmek için *Islahhane* adını verdiği bir meslek okulu açmıştır. II. Abdülhamid döneminde ziraat mektebi, sanayi nefise gibi birçok sanat ve meslek okulu açılmıştır (Gündüz, 2008). Tekniker yetiştirmek üzere 1911 yılında açılan ilk kurum "Kondüktör Mektebi"dir (Henden&Tunç, 2005). Cumhuriyetin ilanından sonra da genel liselerin yanı sıra teknik liselerin açılması desteklenmiştir. I. Heyet-i İlmiye programında (1923) (Tanır&Aslan, 2019) mesleki ve teknik eğitim konusuna değinilmiştir. Yine İzmir iktisat kongresinde çıraklık okullarının açılması görüşülmüştür. 1927 yılında meslek ve sanat okulları Maarif vekâletine bağlanmış, 1928 yılında yurt genelinde mesleki eğitim seferberliği başlatılmıştır (Gemici, 2010). Bu amaçla kız ve erkek toplam 133 öğrenci Avrupa'ya gönderilmiştir. 1934-1936 eğitim öğretim yıllarında "Mesleki tedrisatın inkişafı Planı" hazırlanmıştır. Mesleki eğitime yönelik düzenlemeler 1940 lı yıllarda da devam etmiş 1941 yılında Mesleki ve Teknik öğretim müsteşarlığı kurulmuştur (Ünlü, 2016).

Türkiye, ekonomik yönden kalkınmakta ve hızla sanayileşen bir ülke olmakla beraber 1960'lı yıllara kadar endüstri-îçi, endüstriyel eğitim politikası saptanamamıştır. Türkiye'de endüstrinin bir endüstri içi eğitim politikasına duyduğu gereksinme ilk olarak 1960'larda ortaya çıkmıştır. Zira endüstriyel gelişme bu tarihten sonra kendini Türkiye de göstermeye başlamıştır. Endüstriyel gelişme hızlandıkça, endüstride değişen teknoloji için gereksinimi duyulan kalifiye insan gücü endüstri-îçi endüstriyel eğitimi ön plana çıkarmış ve endüstriyel faaliyette bulunan işletmeler kendi içlerinde ferdi olarak bu gereksinmeyi karşılamaya başlamışlardır (Türktaş, 1978). 1960 yılına gelindiğinde Meslekî ve Teknik Öğretim Etüd ve Programlama Dairesi Başkanlığı, 1966'da Meslekî ve Teknik Yüksek Öğretim Genel Müdürlüğü, kurulmuştur. 1973 yılında eğitim-öğretimin yeniden yapılandırılması sürecinde yükseköğretimde ön lisans kademesi getirilmiş ve ara insan gücü yetiştirmek üzere meslek yüksekokulları oluşturulmuştur (Resmî Gazete, 24. 6. 1973 - Sayı: 14574) Endüstriyel eğitim konusunda ara eleman yetiştirmek için Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı çerçevesinde Milli Endüstriyel Eğitim Merkezi Projesi başlatılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı tarım dışı sektörlerde ara eleman ihtiyacını karşılamak için BKMP ve Türkiye işbirliğince hazırlanan "Milli Endüstriyel Eğitim Merkezi Projesi"ni Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünden alınan belgelerle izah etmektir.

YÖNTEM

Bu çalışma hazırlanırken tarih araştırmalarında kullanılan usul ve yöntemler kullanılmıştır. Bu kapsamda önce konu belirlenip sınırlandırılmıştır. Ardından konu ile alakalı telif eserler incelenmiştir. Son olarak konu ile alakalı arşiv araştırması yapılmıştır. Arşiv belgeleri ve telif eserler notlar alınarak incelenmiş ve alınan notlar konularına göre tasnif edilmiştir. Tasnif işlemi tamamlandıktan sonra yazma süreci başlamıştır.

BULGULAR

MİLLİ ENDÜSTRİYEL EĞİTİM MERKEZİ PROJESİ(1973-1977)

Ülkemizin yıldan yıla gelişmesi, sanayi alanında yatırımların artması nedeniyle bu alanda çalışacak nitelikli personele ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda tarım dışı sektörlerin uzman eleman ihtiyacını karşılamak amacıyla Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma programında(<https://www.sbb.gov.tr/kalkinma-planlari/>) da ön görüldüğü üzere Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının desteği ile Milli Endüstriyel Eğitim Merkezi Projesi 12 Haziran 1973 tarihinde onaylanmıştır(BCA, 30-18-1-2). Aslında program 1972 yılında hazırlanmış, Hükümetimiz ile BKMP arasında 30 Ocak 1973 tarihli Ankara'da yapılan antlaşmaya binaen 12 Haziran 1973 tarihinde kabul edilmiş ve 31 Temmuz 1973 Salı günü 14611 nolu Resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir(<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/14611.pdf>) Projenin kapağında şu bilgiler yer almaktadır(BCA, 300 - 48 - 18-1):

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KALKINMA PROGRAMI

TÜRK HÜKÜMETİNİN PROJESİ

ADI: Milli Endüstriyel Eğitim Projesi

SAYISI: TUR /71/536/B/01/11, SÜRESİ: İki yıl

SEKTÖRÜ: Endüstri, ALT SEKTÖRÜ: Endüstriyel Eğitim

HÜKÜMETİN İŞBİRLİĞİ YAPAN KURULUŞU: Milli Eğitim Bakanlığı

UYGULAYICI KURULUŞ: Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO)

Sunulduğu tarih: 22 Eylül, 1972

Başlama tarihi: 1 Ocak, 1973

Hükümetin katkısı: 30.952.296 (Türk lirası)

BKMP'nın katkısı 591.400 (Amerikan doları)

Onandığı tarih: 30 Ocak 1973 hükümet adına (İmza)

Uygulayıcı kuruluş adına tarih: 30.1.1973 (İmza)

BKMP adına Tarih: 30.1.1973 (İmza)(BCA, 300 - 48 - 18-2).

Proje kitapçığının içindekiler kısmından anlaşılacağı üzere proje dört bölüm ve bir ekten oluşmaktadır(BCA, 300 - 48 - 18-3).

I. Kısım: Bilgi birikimi ve destekleyici bilgi proje gereği

1. Projenin amacı ülkenin gittikçe artan nitelikli insan gücü ihtiyaçlarını karşılamak üzere bir Milli Endüstriyel Eğitim Projesini organize edip geliştirmesinde Hükümete yardımcı olmaktır.

2. Bu projenin gerekçesi 1973-1977 yıllarını kapsayan Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında ifadesini bulan Türk Kalkınma politikasıdır. (III. 5 Yıllık Kalkınma Planında “*sanayi tesisleri yalnız üretim kurumları değil, aynı zamanda eğitim ve öğretim kurumlarıdır*” ifadesiyle fabrika-içi eğitime dikkat çekilmiştir(Turan, 1996)). Plan aynı zamanda hem hayat standardını hızla yükseltecek ve hem de Türk ekonomisini dış kaynaklara olan bağımlılığını azaltarak Milli Gelir artışını amaçlamaktadır.

3. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında öngörülen hızlı endüstriyel kalkınma sonucunda ortaya çıkacak nitelikli insan gücü talebini karşılamakta ön görülen güçlükler, (a) endüstri ve ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak endüstriyel eğitimin geliştirilmesini, (b) uygun eğitim programlarının hazırlanmasını ve (c) mevcut eğitim programlarının uygulanmasında işbirliği ve koordinasyonun sağlanmasını gerektirecektir.

Bilgi Birikimi

(*)(Bu dokümanın Kısımındaki 1 den 6 ya kadar tablolarda kullanılan istatistiki rakamlar geçici olarak kabul edilmeli ve Üçüncü Beş Yıllık Planın nihai şekliyle yayımlanmasından sonra gereken düzeltmeler yapılmalıdır.)

4. Proje, Hükümetin ikisi İstanbul'da ve diğerleri Eskişehir, Bursa, İzmir ve Adana'da olmak üzere inşa edeceği toplam altı İstihdam Öncesi Eğitim Merkezine yardım sağlayacaktır. Bu Merkezler için gerekli teçhizat Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası'na (IBRD) yapılacak istikrazdan sağlanacaktır. Altı Merkezin tahmini maliyeti 52.416.000TL., Hükümet katkısı ve 19.784.000 TL. IBRD istikrazı olmak üzere toplam 72.200.000 TL. dir.

5. Mahalli endüstrinin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla gerekli binalar temin edilir edilmez bu merkezlerde bir meslek-öncesi eğitim programı başlatılacaktır.

Nüfus:

6. En son 1970 yılında yapılan nüfus sayımına göre Türkiye'nin nüfusu 36.666.549'dur. Tablo 1 verilerine göre nüfus yılda ortalama olarak % 2,6 oranında artmaktadır.

7. Nüfusun yüzde otuz beşi nüfusu 10.000'in üstünde olan şehirlerde, yüzde altmış beşi ise kırsal bölgelerde yaşamaktadır. Her geçen yıl şehirde oturan nüfus oranında bir artış olmaktadır. Endüstrileşmenin artması ile birlikte köyden kente göç artmaktadır.

Tablo 1. Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı(BCA, 300 - 48 - 18-4).

Yıl	Faal Nüfus		Faal Olmayan nüfus	
	15 ile 64 yaşları		15 yaşın altındakiler	64 yaşın üstü
1955	% 57.05		% 39.37	% 3.58
1960	% 55.22		% 41.25	% 3.53
1965	% 54.16		% 41.74	% 4.10
1970	% 54.18		% 41.51	% 4.37

Türkiye'deki nüfus artış hızı istihdam sorunlarını da beraberinde getirmektedir. Çünkü artan nüfus işgücü arzını artırır. Sağlanan istihdam olanakları işgücü arzını karşılayamadığı durumlarda tarım sahasında çalışanların sayısında artış olur. Başka bir deyimle gizli işsizlik baş gösterir ve giderek tarım-dışı sektörde açık işsizlik şeklinde görülür.

Tablo 2. İstihdamın Sektörlere Göre Dağılımı (Silahlı Kuvvetler hariç)
Yaş grubu 15-64 (erkek ve kadın)

	% 1962	% 1967	% 1971	% 1972
Tarım	77.1	71.3	66.1	65.0
Endüstri	8.3	9.2	10.9	11.3
İnşaat	2.6	2.9	3.1	3.2
Ticaret	2.7	3.1	4.4	4.5
Ulaştırma	2.2	2.5	3.2	3.3
Hizmetler	6.4	8.3	11.3	11.7
Diğerleri	0.7	2.7	1.0	1.0
TOPLAM:	100.0	100.0	100.0	100.0

Yukarıdaki tablo 2'ye göre 1962-1972 yılları arasında endüstri ve hizmet sektörlerinde çalıştırılanların oranı sürekli artmıştır.

8. 1962-1972 yılları arasındaki devrede şehir nüfusundaki yıllık artış oranı yüzde de 5.15 olmuştur ki bu da yıllık nüfus artışının üstünde bir artıştır. Bu artışın nedeni doğumlarla ölümler arasındaki farktan ziyade köyden şehre göçe bağlıdır.

9. Aynı yönde gelişmekte olan şehirleşme ve endüstrileşme hareketleri Türkiye'nin sosyal yapısının hızla değişmekte olduğunu göstermektedir. Bu açıdan bakıldığında şehirleşme Türkiye için olumlu bir hareket olarak kabul edilebilir. Şehirsel merkezlerin gelişmesi özellikle nüfusları 20.000'in üstünde olan şehirlerin sayısının arttığını göstermektedir(BCA, 300 - 48 - 18-5).

Ekonomik bilgi:

Projenin ekonomik gerekçeleri izah edilmiştir.

10. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planının esas amacı Türk ekonomisinin gelişimini hızlandırıp, bu gelişimi sürdürülebilir kılmaktır. Bu planın uygulama süresince GSMH 'da %68,5'lik bir artış beklenmekte ve ekonominin yıllık ortalama gelişme hızı %7,8 olarak tahmin edilmektedir. Fakat nüfus artışındaki hız dikkate alındığı takdirde bu ortalama yıllık % 7,8 artış, GSMH 'da kişi başına %4,4 lük bir artış olarak gerçekleşecektir.

11. Bu kalkınmada endüstri sektörü önemli rol oynayacaktır. Endüstrinin GSMH 'da ki payı 1967 yılında %16,3 iken 1972 de % 25,0'e ve 1977 de %27,0'e yükselmesi beklenmektedir. Bu artışı gerçekleştirmek amaç genel olarak istihdam olanaklarını genişletmek ve tarım sektöründeki fazla insan gücünün bu sektör dışındaki faaliyetlere sevkettir. Ayrıca eğitilmiş insan gücünü daha etkin bir şekilde değerlendirmek ve endüstriyel faaliyet hızını daha da arttırmak zorunluluktur.

Tablo 3. Tarım-dışı Sektörlerde İstihdamın Gelişmesi Yaş Gurubu 15-64 (erkek ve kadın)

Sektörler	1962	1967	1971	1972 (*)
Endüstri	995	1.175	1.450	1.519
İnşaat	305	369	419	433
Ticaret	328	395	581	605
Ulaştırma	258	325	420	450
Hizmetler**				
Toplam	2.654	3.321	4.364	4.586

*Hesaplamalar nüfus artış hedeflerine göre yapılmıştır.

**Banka ve Sigorta işçileri Hizmetler sektörüne dâhildir.

12. III. Beş yıllık kalkınma planında hızlı ekonomik kalkınmanın iş-gücü yapısında önemli değişiklikler yapılmasını ön görmektedir. Bunun sonucu olarak iş kategorilerinin yeniden

dağılımının yapılması yanında kalifiye işçi sayısında oldukça büyük bir artış gerekecektir. Gerek eğitim ve gerekse endüstri alanında (Özellikle imalât ve hizmet endüstrilerinde) personelin seviyesinin yükseltilmesi amacıyla özel bir çaba harcanmalıdır(BCA, 300 - 48 – 18-6).

İstihdam:

13. III. Beş yıllık plan döneminde endüstrileşmeye ağırlık vermek suretiyle şehirlerde daha fazla iş imkânı oluşturulacaktır. Ekonominin % 7, 8 oranında hızlı büyümesi ve daha fazla iş imkânı sağlamak amacıyla çeşitli tedbirler alınarak desteklenecek ve özellikle işsizliğin yoğun olduğu bölgelerde özel çaba sarf edilecektir.

Tablo 4. Tarım-dışı Sektördeki İstihdamla ilgili tahminler (Üçüncü Beş Yıllık Plan Devresinde) (Yaş grubu 15-64 (erkek ve kadın)(Bin olarak)

Sektör	1972	1977	1982	1987	1995
Endüstri	1.519	2.012			
İnşaat	433	683			
Ticaret	605	726			
Ulaştırma	450	615			
Hizmetler	1.579	2.072			
Toplam:	4.586	6.197			

1972-1977 yılları arasında artması ön görülen istihdam sahaları ve çalışan kişi sayısı

14. Aşağıda 5. tabloda tarım-dışı sektörlerdeki işsizlik oranları ve 1968-1972 döneminde insan gücü, arz ve talep durumu gösterilmiştir.

Tablo 5. Tarım-dışı sektörlerde insan gücü arz ve talebi ve işsizlik (1968-1972) Bin olarak

	1968	1969	1970	1971	1972
Arz	4,449	4,730	5,037	5,369	5,729
Talep	4,049	4,317	4,607	4,920	5,259
İşsizlik	400	413	439	448	470
İşsizlik Yüzdesi	% 9.0	% 8.7	% 8.5	% 8.3	% 8.2

15. Devlet Planlama Teşkilatının teknik daireleri insan gücü ihtiyaçları ile ilgili olarak belli başlı ekonomik sektörlerde ve çeşitli vasıf seviyelerinde detaylı bir çalışma yapmış bulunmaktadır. İhtiyaçlarla ilgili projeksiyon 1992 yılına kadar uzatılmıştır. Çünkü mesleki eğitim tesislerinin geliştirilmesi ile iş piyasasının ihtiyacı olan uzman personelin yetiştirilmesi için uzun zamana ihtiyaç vardır.

16. III. Beş Yıllık Kalkınma Planında insan gücü ihtiyaçlarını planlarken esas alınan ölçüt sektörlerin bu dönemde tahmini büyüme hedefleriydi. İnsan gücü planlamasında kullanılan yöntem 1955, 1960 ve 1965 yılları için istihdamın iş dökümü ile sektörel çıktı arasında(BCA, 300 - 48 – 18-7) bir ilişki kurmayı gerektirmektedir. İnsan gücü ihtiyaçları ile ilgili planlamalar 1955, 1960 ve 1965 yılları için esneklik oranları esasına göre yapılmış ve geleceğe ait istihdam seviyeleri bu üç yılın düzeltilmiş esneklik oranlarına göre saptanmıştı. Ayrıca planlamalar işçilerin tutum ve değer yargularına göre ve yatırım kalifiye insan gücü oranlarına göre tadil edilmişti. Bunlar memleket çapında gerçekleştirilen üç etüdün neticesi olarak değerlendirilmişti. Tablo 6 sanatkâr seviyesinde yapılan çalışmaların sonucunu vermektedir.

17.

Tablo 6. İnsan gücü ihtiyaçları (1972-1992) Bin olarak) (Kalifiye İşçi Talebi)

Kalifiye İşçi Talebi	1972	1977	1992
1. Çelik ve Döküm İşçi Talebi	36,0	62,0	242,0
2. Makine	371,0	543,0	2.346,0
3. Elektrik	132,0	205,0	873,0
4. İnşaat	176,0	260,0	919,0
5. Diğerleri	1.044,0	1.208,0	4.916,0
TOPLAM:	1.759,0	2.278,0	9.296,0

Kurumsal Çerçeve:

18. Türk Hükümeti, Projenin organizasyonu ve uygulamasıyla ilgili bütün sorumluluğun BMKP'nca uygulayıcı kurulu olarak görevlendirilen ve uygulayıcı kuruluş tarafından Hükümetle görüşülerek tayin olunacak proje yöneticisi aracılığı ile uygulamaları planlayıp idare edecek olan ILO'ya ait olduğunu kabul etmektedir.

19. Hükümetin işbirliği için sorumlu kurulu; Milli Eğitim Bakanlığı olacaktır.

20. Proje bir idare meclisince yönetilecek ve bu idare meclisi projenin amaç ve yükümlülüklerinin gerçekleştirilmesinden sorumludur.

21. İdare Meclisi proje amaçlarına uygun olarak proje politikasını saptamakta tam yetkili olacak, projenin gayesine erişmesi için gerekli tedbirleri alacak ilgili Bakanlıklarla sanayi kuruluşları arasında yakın bir işbirliği ve koordinasyonu sağlayacaktır. İdare Meclisi, Proje Dokümanının imzalanıp uygulanmasına geçildikten sonra hazırlanacak talimatnameye göre faaliyet gösterecektir.

22. İdare Meclisi, Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarının veya onun temsilcisinin Başkanlığında aşağıdaki Bakanlık ve Kuruluşların yüksek seviyedeki birer temsilcisinden oluşacaktır. Devlet Planlama Teşkilatı; Milli Eğitim Bakanlığı; Çalışma Bakanlığı; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı; Türk İş; Türk İşverenler Konfederasyonu; Ticaret Odaları Birliği; Türk Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu; Milli Produktivite Merkezi. Her meclis üyesinin bir tek oy hakkı olacaktır. Oy hakları değiştirilmemek şartıyla İdare Meclisi Toplantılarına her kuruluştan birden fazla temsilci katılabilir.

23. Proje Müdürü ve Türk Eş Müdürü, İdare Meclisi toplantılarına katılacaklar fakat oy kullanma hakkına sahip olmayacaklardır. Bunlar üyeleri proje hakkında tavsiye ve görüşlerini bildirip bütün gerekli bilgiyi verirler. BMKP'nın Daimi Temsilcisi bir danışman sıfatıyla İdare Meclisi toplantılarına davet edilir fakat oy kullanmaz. İdare Meclisince onanan diğer kamu veya özel sektör kuruluşlarının yetkili temsilcileri toplantılara davet olunabilir.

24. Proje faaliyetleri; başta özellikle Mühendislerin Fabrika içi üretimi (TUR/68/529) ve İş Güvenliği ve Sağlığı (TUR/67/518) projeleri olmak üzere, ikili ve çok tarafı kaynaklarca sağlanan yardımı tamamlayacaktır(BCA, 300 - 48 - 18-8).

25. Ankara Mesleki Eğitim Merkezinin bina ve tesisleri iyi bir şekilde teçhiz ve tefriş edilerek projenin uygulanacağı Endüstriyel Eğitimi Geliştirme Merkezince kullanılmak üzere tahsis olunacaktır.

26. Milli Endüstriyel Eğitim Projesi, İdare Meclisinin tavsiyesi üzerine, Milli Eğitim Bakanlığı Bütçesine konacak tahsisatla yürütülecektir.

27. Bu projenin uygulanması Üçüncü Beş Yıllık Planda belirtilen ilke ve kurum- sal gelişmelere uygun bir şekilde yapılacaktır.

Mevcut Mesleki Eğitim Tesisleri

28. Özellikle Milli Eğitim, Çalışma ve Sanayi Bakanlıkları olmak üzere bazı kamu ve özel teşebbüsler endüstri için çeşitli mesleki eğitim sistemleri tesis etmişlerdir: sanat okulları, gece kursları ve fabrika-içi eğitim programları gibi.

Ankara Mesleki Eğitim Merkezi

29. 1963 yılında başlatılan monitör eğitim kurslarının gayesi istihdam edilmiş olan formenlere bilgi, öğretim, kılavuzluk ve maharet geliştirme sağlamak suretiyle onların eğitim kursu sonunda kendi fabrikalarında yetenekli birer formen-egitici olarak yetiştirilmelerini gerçekleştirmek idi. Endüstriyel kuruluşlar arasında monitör eğitimi programlarına karşı olumlu bir tepki bulunmaktadır.

30. Monitör eğitim programının belli başlı mahzurları maharet geliştirme için kolaylıkların yokluğu ve Merkezde pratik eğitim durumunun yokluğudur. Ancak bazı temel sanatlar (tornacılık, frezecilik, elektrik tesisatçılığı, elektrik ve oksijen kaynakçılığı gibi) için eğitim atölyeleri teçhiz edilmiş olup bu dallarda eğitim 1969 yılında başlamıştır. Ayrıca kapasiteyi 300 öğrenciye ve yıllık mezun sayısını 1000 e çıkacak şekilde Merkezi genişletmek için planlar mevcuttur.

Eğitim İhtiyaçları

31. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planının sektör büyüme hedeflerine göre saptanmış gelecekteki insan gücü ihtiyaçları ile mevcut resmi ve gayri-resmi eğitim kapasitesi esasına göre işgücü arzı ile ilgili tahminler arasında bir kıyaslama insan gücü arzında büyük açıklar olduğunu göstermektedir.

32. Türkiye'deki mevcut eğitim sistemleri, gerek nicelik ve gerekse nitelik bakımından ihtiyaçları karşılayamamaktadır. Her ne kadar sanat okullarındaki eğitim programlarını ıslah etmek için bir teşebbüs yapılmakta ise de buralarda eğitileceklerin sayısı yukarıda bahsi geçen insan gücü açıklarına kıyasla çok azdır. Buna ek olarak işçiler yalnız bir okul havası içerisinde eğitilmişler ise fabrika şartlarına kendilerini adapte etmekte güçlük çekmektedirler. Bu nedenle, tercihan bir fabrikada eğitilmeleri tercihe şayandır. İşçiler, işyeri teçhizat ve kolaylıklarından faydalanılarak eğitilmişlerse daha çabuk bir şekilde verimli neticeler hâsıl olur. Gayri-resmi eğitim ayrıca gerek kapasitenin ve gerekse müfredatın ihtiyaçlara göre ayarlanmasına imkân vermesi bakımından daha esneklerdir. Böylece Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında gayri resmi eğitimin iş dallarında lüzumlu temel eğitimi sağlayacak bir şekilde organize edilmesine ağırlık verilmektedir.

33. Gerek kamu ve gerekse özel sektörlerdeki fabrika-içi eğitim programlarının çoğunda profesyonel sanat eğitim ekspertizine ihtiyaç vardır. Bunlar sağlandığı takdirde eğitim için daha az bir zamana ihtiyaç olacağı gibi maharet geliştirme sürati daha da artırılabacaktır. Programların öğretim ile ilgili saf- hasının geliştirilmesine özel bir dikkat sarf etmelidir. Eğitimi detaylı planlama çerçevesi dâhilinde organize etmek ve ekonomik kalkınmaya katkıda bulunması(BCA, 300 - 48 - 18-9) amacı ile gayri-resmi eğitim sağlayan bütün kuruluşlar birbirleri arasında yakın bir münasebet kurmalıdırlar.

34. Ayrıca organize milli uygulamaları ve çeşitli sanat dallarındaki eğitim ihtiyaçlarının tespitine, mesleki rehberliğe, eğitim standartlarının ve sanat testlerinin geliştirilmesine, sanat sertifikasının ihdasına, eğitim maliyetlerinin analizinin yapılmasına, eğitim görevlerinin durumlarının takip edilmesine, eğitimin etkililiğinin değerlendirilmesine v.s.ye ihtiyaç vardır. Eğitim konularında Endüstri, Çalışma ve Eğitim Bakanlıkları arasında daha iyi bir işbirliğine ihtiyaç vardır.

Gelecekte BMKP Yardımı

35. Bu dokümanda tanımı yapılan Hükümet yükümlülüklerinin projenin amaçlarının gerçekleştirilmesi bakımından özel bir önemi olup, BMKP'nın bu projeye iştirake devamı bu yükümlülüklerin zamanında yerine getirilmesine bağlı olacaktır.

II. Kısım Projenin Amaçları

1. Milli Endüstriyel Eğitim Projesinin başladığı tarihte Türkiye için bir BMKP ülke programı onanmış değildir, fakat bu proje için tahsisat şimdi programa dâhil edilmiş bulunmaktadır.

A. Uzun Vadedeki Amaçlar

2. Projenin uzun vadedeki amacı Türkiye'nin kalkınma planlarında öngörülen hızlı ekonomik gelişme neticesi meydana gelecek insan gücü açığını kapatmak amacıyla bir Milli Endüstriyel Eğitim Projesi tesis etmesinde Hükümete yardımcı olmaktır.

B. Müstacel Amaçlar

3. Eğitim, Çalışma ve Endüstri Bakanlıklarınca ve özel kuruluşlarca yürütülen endüstriyel eğitim programlarının tetkiki.

4. Fabrika-içi eğitim ve çırak eğitimi konularını kapsayan sistemlerin hazırlanış ve uygulanışında tavsiyelerde bulunmak.

5.(a) İş piyasasının analizini yapıp ülkenin çeşitli sanat dallarında kalifiye teknik eleman ihtiyaçlarını tesbit edecek,

(b) Endüstrinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere programlar geliştirecek, (c) sanat sertifikası faaliyetleri ilgili olarak eğitim standartları ve sanat testleri ihdas edecek olan bir Milli Endüstriyel Eğitim Merkezin geliştirmek.

6. Teorik ve teknik konularda, atölye tatbikatı ve modern öğretim dallarında öğretmenlerin eğitilmesi. Bu öğretmenlere fabrika-içi eğitim programlarında olduğu kadar aşağıda belirtilen endüstri bölgelerinde kurulacak altı mesleki eğitim merkezinde de ihtiyaç vardır. IBRD istikraz yardımı ile kurulacak bu merkezlerin yerleri şöyledir: Eskişehir (bir); İstanbul (iki); Bursa (bir); İzmir (bir); Adana (bir).

7. Çeşitli Bakanlıklar ve özel kuruluşlarca tertiplenen mevcut endüstriyel eğitim programlarının değerlendirilmesi ve geliştirilmesi.

8. Projeye geliştirilecek ilkeler ve programlar çerçevesinde faaliyet gösterecek istihdam-öncesi ve diğer bütün mesleki eğitim merkezlerinin geliştirilmesinde müşavirlik hizmetleri, tavsiye ve faal iştiraki temin etmek. Yukarıdakilere altı tane IBRD istihdam-öncesi merkezi de dâhil edilecektir(BCA, 300 - 48 - 18-10).

Yatırım Potansiyeli:

Bu proje, yatırım potansiyeline sahip olabilir ve bu hususun özel bir incelemesi konsültan tarafından proje faaliyetlerinin bir parçası olarak yürütülecektir.

III. Kısım Çalışma Planı

Proje Faaliyetlerinin Tanımı

Uygulama öncesi faaliyetler devresinde müteakip arazideki proje uygulamalarının 1 Ocak, 1973 tarihinde başlayıp takriben 31 Aralık, 1974 gününe kadar sürmesi planlanmaktadır.

Proje Faaliyeti	Yeri	Tasarlanan Süre ve Başlama Tarihi
1. Eğitim, Çalışma ve Endüstri Bakanlıklarınca ve özel kuruluşlarca tertiplenen endüstriyel eğitim programlarının tetkiki.	Ankara ve Belli başlı endüstriyel merkezler.	Proje süresi ve uygulama öncesi devre Ekim, 1972 de başlayacaktır.
2. Fabrika-ıçi eğitim ve cıarak eğitimini kapsayan sistemlerin hazırlanış ve uygulanışi ile ilgili olarak tavsiyelerde bulunulacak.	Ankara-Eğitim ve Endüstri Bakanlıkları	15 ay: Nisan 1973 den Haziran 1974 e kadar.
3. Bir Milli Endüstriyel Eğitim Geliştirme Merkezinin geliştirilmesi	Ankara Çalışma Bakanlığı	16 ay: Ocak 1973 den Nisan 1974 e kadar.
4. Ülkenin çeşitli sanat kollarında- ki eğitilmiş teknik eleman ihtiyaçlarının tesbiti.	Ankara Çalışma Bakanlığı	16 ay: Ocak 1973 den Nisan 1974 e kadar
5. Endüstrinin ihtiyaçlarını karşılayacak programların geliştirilmesi.	Ankara Endüstriyel Eğitimi Geliştirme Merkezi	Ocak 1973 den itibaren devamlı
6. Eğitim standartları ile sanat testlerinin ihdası	Yukarıdakiinin aynı	Ocak 1973 den itibaren devamlı
7. Fabrika-ıçi eğitim ile altı IBRD ve diğeri endüstriyel eğitim merkezlerinin ihtiyacı olan eğitimcilerin teori ve atelye tatbikatı ve modern eğitim metotları konularında eğitilmesi	Ankara M.E.E.G.M.	15 ay: Nisan 1973 den Haziran 1974 e kadar.
8. Altı IBRD Merkezi ile ilgili olarak disayn, vaziyet planı ve teçhizat ile ilgili yardım.	Ankara Eğitim Bakanlığı	Uygulama-öncesi faaliyet ve projenin iki yıllık devresinde ihtiyaç hâsil oldukça (BCA, 300 - 48 - 18-11)
9. Bir Mesleki Rehber Merkezinin kuruluşu ile ilgili olarak yardım	Ankara M.E.E.G.M. Eğ.ve Çal.Bak.	Müşavirlik süresi saptanacak.
10. Altı IBRD Merkezi için Eğitim kurslarının organizasyonunda ve kurs programları ile öğretim malzemelerinin hazırlanışında yardım sağlama.	Ankara-İstanbul Eskişehir	21 ay: Nisan 1973 den Aralık 1974 e kadar
11. Çeşitli Bakanlıklar ve özel kuruluşlarca tertiplenen mevcut endüstriyel eğitim programlarının değerlendirilme- si ve koordinasyonu	Bursa İzmir Ankara ve belli- başlı endüstri merkezleri	Devamlı takip gerektiğinden Ocak, 1973 den itibaren projenin iki yıllık süresi boyunca.
12. Kontrpart personelin eğitimi	Ankara	1 Ocak, 1973 den proje süresince devam edecek.

BMKP Girdilerinin Tanımı

Uluslararası Personelin Tayini

13. Proje Menajeri

Görevlerinin ifasında proje Menajeri gereği halinde Milli Eğitim Bakanlığı ile istişarelerde bulunarak

(a) Aralarında çeşitli uygulamaların zamanının ve bütçesinin tesbiti ve teknik raporların hazırlanması da dahil projenin detaylı planlama ve tatbikatından sorumlu olacak;

(b) Proje kontrpart personeli ile yardımcı personelin seçimi ile normal olarak kontrpart proje personeli arasından BMKP fonlu burslar için aday seçiminde yardımcı olacak;

- (c) Uzmanlar ve teknik konularda projeye tayin olunan kontrpart personele nezaret edecek;
- (d) Eğitim standartlarını saptayıp kontrpart personelin Türkiye'deki eğitimine nezaret edecek.
- (e) Bir milli mesleki eğitim projesinin inşası için gerekli hazırlık çalışmalarında Hükümete yardımcı olacak;
- (f) Bütün malzeme, teçhizat ve taşıt araçları ile ILO kanalıyla proje için temin olunan paraların mahalli olarak harcanmasında ILO'ya karşı sorumlu olacak;
- (g) Gerek BHKP'ne ait ve gerekse Hükümetçe projeye verilmiş veya tahsis olunmuş arazi, bina, teçhizat ve malzemelerle diğer mülkün kullanılmasını kontrol edecek;
- (h) Şayan'ı arzu olduğu kanaati hâsıl olduğu takdirde bu proje ile ilişkisi olan diğer kuruluş veya proje personelinin çabalarını koordine edecek;
- (i) Bir mesleki eğitim uzmanı olarak ve özellikle eğitmen eğitiminden sorumlu bir kimse olarak kendi ehliyet sahasına dahil diğer hususlarda herhangi bir görevi ifa edecektir (BCA, 300 - 48 – 18-12).

Aranılan Vasıflar:

- (j) Mühendislik dallarında bir veya birden fazlasında iyi bir genel ve teknik öğrenim;
- (k) Sağlam ve pratik bir eğitimi müteakip endüstri alanında tecrübe ve sorumlu bir mevki deruhte etmiş olma;
- (l) Program geliştirme ve değişik sanat dallarında ve değişik seviyede endüstri işçilerinin eğitimi için kaynakların organizasyonunda geniş tecrübe sahibi olma;
- (m) Bir ekip havası içerisinde diğerlerinin faaliyetlerini planlama-organize ve kontrol etme yeteneğine sahip olma;
- (n) Yukarıda belirtilen görevleri ifa edebilme kabiliyeti.

14. Eğitim Standartları ve Değerlendirme dalında Uzman: Uzman, eğitim standartları, sanat testleri ve sanat sertifika usullerini geliştirecek, sanat ve endüstriyel kuruluşlardaki iş muhtevasının tahlilini yapıp ilgili sanat dalının maharet ihtiyaçlarını karşılayacak eğitim standardı şeklini saptayacak, ekibin diğer uzmanları ile işbirliği halinde prototip sanat testlerini planlayacaktır. Uzman takriben 1 Nisan, 1973 de 15 aylık bir süre için gelecektir.

15. İş Piyasası Analizi dağında Uzman: Ülkenin ihtiyacını duyduğu eğitilmiş teknik personeli sağlama çabalarını engelleyen problemleri teşhis etmek gayesiyle Uzman, eğitilmiş personelin arz ve talebini etkileyen iş piyasasındaki faktörlerin analizini yapacak, Türkiye'de ihtiyacı duyulan eğitilmiş teknik personelin sağlanmasına yardım edecek, alınması mümkün politika tedbirlerini tavsiye edecektir. Uzman takriben 10 Ocak, 1973 de 16 aylık bir süre için gelecektir.

16. Çıraklık ve Fabrika-içi Eğitim dalında Uzman: Uzman endüstride uygulanan bütün çıraklık ve fabrika-içi eğitim projelerini teşvik edip geliştirecek ve nezaret edecek ve bunları projenin programı dâhilindeki diğer eğitim faaliyetleri ile koordine edecek, çıraklık ve fabrika-içi eğitime ile ilgili olarak Endüstriyel Eğitim Kanununun uygulanmasını detaylı bir şekilde kapsayacak kaide ve nizamnameleri gereği halinde kaleme alacak, ekipteki diğer uzmanlarla işbirliği yaparak çırak çalıştıran sanatlarla yetişkinlerin fabrika-içi eğitiminde kullanılmak üzere müfredat programlarıyla diğer eğitim malzemelerini formüle edecektir. Uzman takriben 1 Nisan, 1973 tarihinde 15 aylık bir süre için gelecektir.

17. Öğretim Teknikleri dalında Uzman: Uzman, konu ile ilgili gerekli teorik bilgi ile birlikte öğretim tekniklerinin endüstriyel sanat maharetlerine tatbikini teşvik edip geliştirecek ve nezaret edecek, proje programına dâhil diğer eğitim faaliyetleri ile bu çalışmayı koordine edecek, mevcut ve müstakbel eğitmenlere ve bu sorumlulukla yükümlü nezaretçilere modern öğretim metotlarını gösterecek ve özellikle onların eğitim araç ve gereçlerinden nasıl faydalanacakları hususunda rehberlik ve tavsiye görevlerini yerine getirecektir. Uzman takriben 1 Nisan, 1973 de 15 aylık bir süre için gelecektir.

18. Motor Mekaniği dalında Uzman: Uzman, Projenin gerek okul-ıçı ve gerekse fabrika-ıçı motor mekaniği eğitimi faaliyetlerine nezaret edip bunları proje dâhilindeki diğeri maharet dallarındaki eğitim ile koordine edecek, kendisinden hizmet etmesi istenilebilecek herhangi bir milli danışma kurulu veya sanat komitesi ile birlikte çalışarak endüstri sektörünün motor mekaniği (benzin, dizel ve elektrik) dalını kapsayan; gerek mevcut ve gerekse öngörülen iş modellerini tetkik edecek ve buradan istenilen eğitime rehber olacak çeşitli düzeylerdeki meslekler için iş profillerini saptayacaktır. Uzman takriben 1 Mayıs, 1973 de 15 aylık bir süre için gelecektir(BCA, 300 - 48 – 18-13).

19. Teçhizat Planlama, Tedarik ve Sevk ve İdare Etme Dalında Uzman: Uzman, programın teçhizat planlama, tedarik ve sevk ve idare faaliyetlerine nezaret edip bunları projenin diğeri faaliyetleriyle koordine edecek, Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD) yardımı ile kurulacak, eğitim merkezlerinin mutasavver rollerini, öğretilecek maharetlerin tipleri ve seviyeleri bakımından tetkik edip bundan bu maksatla gerekli teçhizatın en uygun miktar ve kategorisini saptayacaktır. Bu tetkik bu projede görevlendirilen uluslararası ekibin diğeri üyeleriyle beraber çalışılarak ve gerekse ülkede mesleki eğitim konusu ile ilgilenen herhangi bir milli danışma kurulu veya sanat komitesi ile işbirliği yaparak gerçekleştirilmelidir. Uzman takriben 1 Ocak, 1973 tarihinde 12 aylık bir süre için gelecektir.

20. Elektronik dalında Uzman: Uzman, projenin gerek okul-ıçı ve gerekse fabrika-ıçı elektronik eğitim faaliyetlerine nezaret edip bunları proje dâhilindeki diğeri maharet dallarındaki eğitim ile koordine edecek, kendisinden hizmet etmesi istenebilecek herhangi bir milli danışma kurulu veya sanat komitesi ile birlikte çalışarak aralarında radyo ve televizyon bakım ve tamiri de dâhil olmak üzere endüstrinin uygulamalı elektronik sektörünü kapsayan gerek mevcut ve gerekse öngörülen iş modellerini tetkik edecek ve bundan istenilen eğitime rehber olacak çeşitli düzeylerdeki meslekler için iş profillerini saptayacaktır. Uzman takriben 1 Mayıs, 1973 de 15 aylık bir süre için gelecektir.

21. Alet ve Kalıp Yapma dalında Uzman: Uzman, projenin gerek okul-ıçı ve gerekse fabrika içi alet ve kalıp yapma ve makina atölyesi eğitim faaliyetlerine nezaret edip bunları proje dâhilindeki diğeri maharet dallarındaki eğitim ile koordine edecek, kendisinden hizmet etmesi istenilebilecek herhangi bir milli danışma kurulu veya sanat komitesi ile birlikte çalışarak endüstri sektörlerinin ve kalın yapma ve makina atölyesi tatbikatını kapsayan gerek mevcut ve gerekse öngörülen iş modellerini tetkik edecek ve bundan istenilen eğitime rehber olacak çeşitli düzeylerdeki meslekler için iş profillerini saptayacaktır. Uzman yaklaşık 1 Ocak 1973 tarihinde 15 aylık bir süre için gelecektir.

22. Dökümcülük İşleri Dalında Uzman: Uzman, projenin gerek okul-ıçı ve gerekse fabrika-ıçı dökümcülük işleri ile ilgili eğitim faaliyetlerine nezaret edip bunları proje dâhilindeki diğeri maharet dallarındaki eğitim ile koordine edecek, kendisinden hizmet etmesi istenilebilecek herhangi bir milli danışma kurulu veya sanat komitesi ile birlikte çalışarak endüstrinin dökümcülük işleri sektörünü kapsayan gerek mevcut ve gerekse öngörülen iş modellerini tetkik edecek ve bundan istenilen eğitime rehber olacak çeşitli düzeylerdeki meslekler iş profillerini saptayacaktır. Uzman, yaklaşık 1 Mayıs, 1973 tarihinde 15 aylık bir süre için gelecektir.

22A. Müşavirler: Mesleki Rehberlik ve Kaynakçılık ile saç levha metal alanlarında toplam olarak on bir insan-aylık müşavirlik hizmeti öngörülmüş olup bu müşavirlerin takriben 1 Eylül, 1973de gelmeleri beklenmektedir.

23. Eğitim İmkânları: Öğrenimin İngilizce olarak yapıldığı kurumlarda 1 Eylül, 1973 tarihinde başlatmak üzere toplam olarak 120 insan-aylık 19 kursiyer eğitim için yurt dışında gönderilecektir. Burslar gidecekleri ülkelerin lisan şartlarını haiz kontrpart personel arasından seçilecek şahıslara verilecektir(BCA, 300 - 48 – 18-14).

Burslar	Başlama Tarihi	Süresi	Yeri:
1.E6-Mer en	1 Ocak, 1974	12 ay	İngiltere ve Torino
2 ve 3. Eğitim Standartları ve değerlendirme	1 Eylül, 1973 ve 1 Nisan, 1974	6 şar aylık	“
4 ve 5. İş Piyasası Analizi	1 Eylül 1973 ve 1 Nisan 1974	6 “	“ABD
6 ve 7.Çıraklık ve Fabrika içi Eğitim	1 Eylül, 1973 ve 1 Nisan 1974	6 “	“
8 ve 9. Öğretim Teknikleri	1 Eylül, 1973 ve 1 Nisan, 1974	6 “	“
10 ve 11. Motor Mekaniği	1 Eylül, 1973 ve 1 Nisan, 1974	6 “	“
12 ve 13. Teçhizat Planlama, tedarik ve Sevk ve idaresi	1 Eylül, 1973 ve 1 Nisan, 1974	6 “	“
14 ve 15. Elektro	1 Eylül, 1973 ve 1 Nisan, 1974	6 “	“
16 ve 17. Let ve Kalıp Yapma	1 Eylül, 1973 ve 1 Nisan 1974	6 “	“
18 Dökümcülük işi	1 Eylül, 1973	6 ay	“
19 Model Yapımı	1 Nisan 1974	6 ay	“

Bursiyerlerin lisan kabiliyetlerine göre değiştirilebilir. Adayın sahip olduğu akademik ve/veya teknik seviye onun uygun bir eğitimden geçebilmesini teminen doğru bir şekilde tesbit edilmelidir.

BMKP'nca sağlanan Teçhizat ve Malzeme

	Yeri	Teslim tarihi	Maliyeti
(I)Odiyo-Vizüel Teçhizat ve diğer Eğitim araç ve Gereçleri (%40,000)	Ankara	1 Nisan 1973'ten itibaren	a)10.000 b)30.000
(a) Harcanabilen teçhizat			
(b) Harcanamayan teçhizat			
(II) Büro Teçhizatı		Ekim 1972'den itibaren	4.000
(iii)Proje Taşıt Araçları-Dört(4)			
(a) Peugeot 504 Station Wagon	Ankara	Ekim, 1972	3,000
(b) FordStation Wagon	Ankara	Nisan, 1973	3,000
(c) FordStation Wagon	Ankara	Haziran,1973	3,000
(d) Fard Station Wagon	Ankara	Haziran,1973	3,000
			Teçhizat kısmı Toplam..... 56,000(BCA,300-48-18-15)
(IV) Destek Personel		1 Haziran 1972	7.500
(a) Sekreter	Ankara	1 Ekim 1972	3.320
(b) Şoför (4 tane)	Ankara	1 Nisan 1973	2.560
(c) Tercüman		1 Haziran 1974	2.310
		1 Haziran 1974	2.310
		1 Ocak 1973	6.000
			Toplam: 24.000

(v) Alt-kontraktör hizmetleri için tesisat; Yoktur

24. Hükümet Girdilerinin Tanımı:

Hükümet aşağıda gösterilen kontrpart katkıda bulunacaktır:

(a) Arazi ve Dinalar Projenin kullanılması için iyi bir şekilde teçhiz ve teftiş edilmiş olarak Ankara Mesleki Eğitim Merkezi ve tesisleri tahsis olunacaktır.

Arazi ve Binalar: 16.650.00TL. Binalar ve teçhizat 1 Mayıs, 1972 den itibaren kullanılabilir.

(b) Proje Personeli Profesyonel kontrpart ve diğer destek personel aşağıda gösterildiği şekild sağlanacaktır: (Projenin iki yıllık süresi için)

Profesyonel kontrpart personel maliyeti: 2.154.600 TL.

Destek personel maliyeti: 356.136 TL.

Otuz dokuncu sayfadaki ilgili tabloda belirtildiği gibi mevcut personel için sağlanan mümkün kolaylıklar dâhilinde Hükümet bütün gerekli idari ve mali tedbirleri alacaktır. Bu da Türk kontrpart personelin proje faaliyetlerine tam olarak katkıda bulunmalarını sağlayacaktır.

	Adedi	Süresi	Tarihi	Yeri
48 Nisan /ay	1	Nisan 1973	Ankara	1 Nisan 1973 Ankara
Kontrpartlar, Eğitim Standartları	2	48	"	"
" ", değerlendirme	2	48	"	"
" ", İş Piyasası Analizi	2	48	"	"
" ", Çıracılık ve Fabrika-içi	2	48	"	"
" ", Eğitim	2	48	"	"
" ", Öğretim Teknikler	2	48	"	"
" ", Motor Mekaniği	2	48	"	"
" ", Teçhizat Planlama,	2	48	"	"
Tedarik ve Sevk ve İdare	2	48	"	"
" ", Elektronik	2	48	"	"
" ", Alet ve alıp yapımı	2	48	"	"
" ", Dökümcülük işi	2	48	"	"(BCA,300-48-18-16)
Destek Personeli				
Teknik Ressamlar	2	48	Nisan/ay	1 Nisan 1973 Ankara
Tercümanlar	2	48		1 Nisan 1973 Ankara
Sekreter(Steno-daktilo)	1	24		1 Nisan 1973 Ankara
Daktilo	2	48		1 Nisan 1973 Ankara
Katip	1	24		1 Nisan 1973 Ankara
Ambar Memuru	1	24		1 Nisan 1973 Ankara
Hademe Adedi		24		1 Nisan 1973 Ankara

Burslar:

Burslu olarak ayrılan kontrpart personelin yerine geçici olarak görevlendirilecek personele ödenebilen maaş (Proje bütçesinin 30. maddesinde belirtildiği gibi)

Burslar:120 insan/ay - 574,560 TL.

(d) Teçhizat:

Ankara Mesleki Eğitim Merkezinin atölyelerinde el'an tesis edilmiş vaziyette Değeri: 9.495.000 TL. Harcanabilen teçhizat ve tüketilebilen maddeler için: 711.000TL.

(e) Müteferrik:

I. Proje teçhizatının ithalatı, gümrüklerden çekilmesi, nakliyesi, depolanması ve bununla ilgili masraflar (ülke içinde sigorta edilmesi gibi)

II. (d) paragrafında anılan teçhizatın işletme ve bakım masrafları: 711.000 TL.

III. Önceden görülemeyen çeşitli masraflar, toplam 300.000 TL. maliyetleri v.s. kapsayan; miktarı 250.000 TL'lik nakit katkı da dahildir. Nakit katkı projeye aşağıda belirtildiği gibi sağlanacaktır.

a)1 Nisan 1973'de-125.000 TL.

b)1 Nisan 1974'de- 125.000

Bu meblağlar BMKP'nin Osmanlı Bankası Merkez, Ankara nezdindeki 640/224 sayılı katkılar hesabına yatırılacaktır.

25. İş Çizelgesi

FAALİYET	1972	1973	1974
Bakanlıklar ve özel kuruluşların eğitim programlarının tetkiki.			
Fabrika-içi eğitim ve çırak eğitimini kapsayan sistemlerinin hazırlanış ve uygulanışı ile ilgili olarak tavsiyede bulunmak.			
Bir Milli Endüstriyel Eğitimi Geliştirme Merkezinin geliştirilmesi(BCA, 300 - 48 – 18-17).			
Ülkenin çeşitli sanat kollarındaki eğitilmiş teknik eleman ihtiyaçlarının tesbiti.			
Endüstrinin ihtiyaçlarını karşılayacak programların geliştirilmesi.			
Eğitim standartları ile sanat testlerinin ihdası			
Eğitmcilerin teori ve atölye tatbikatı ile modern eğitim metotları konularında eğitilmeleri.			
Altı IBRD Merkezine dizayn, vaziyet planı ve teçhizatla yardım. Bir Mesleki Rehberlik Merkezinin kuruluşuna yardım.			
Altı IBRD Merkezi için eğitim kurslarının organizasyonunda ve kurs programları ile öğretim malzemelerinin hazırlanışında yardım sağlama.			
Çeşitli Bakanlıklar ve özel kuruluşlarca tertiplenen mevcut endüstriyel eğitim programlarının değerlendirilmesi.			
Kontrpart personelin eğitimi(BCA, 300 - 48 – 18-18)			

BMKP Girdileri

Proje Menajeri

Uzmanlar:

Eğitim Standartları ve Değerlendirme Uzmanlar: Eğitim Standartları ve Değerlendirme İř Piyasası Analizi ıraklık ve Fabrika-içi Eğitim Öğretim Teknikleri Motor Mekaniği Teçhizat Planlama, tedarik ve sevk ve idaresi (BCA, 300 - 48 – 18-19)

Elektronik, Alet ve Kalıp Yapımı, Dökümcülük İşi, Müşavirlik

Burslar

Eř-Manejeri 12 insan/ayı

Kontrpartlar (9) 54/ayı

Kontrpartlar (9) 54

Odiyö-Vizüel ve Gereçler

Büro Teçhizatı

Proje Taşıt Araçlar

(I)Pengeot 504 station wagon

(II) Ford station wagon

(III) Ford station wagon

(IV) Ford station wagon

Destek Personel

Sekreter

Tercüman

řoförler.(I),(II), (III),(IV)

Hükümet Girdileri

Binalar ve Teçhizat

Kontrpart Porsonel

Destek Personel

Nakit atkı (Müteferrik bahsinde gösterildiği gibi)

73/74mali
yılında74/75
Mali
yılında(BCA,
300-48-18-
20)

IV. KISIM-

Proje Bütçesi BMKP KATKISINI KAPSAYAN PROJE BUTÇESİ (Amerika Doları Olarak)

ÜLKESİ: Türkiye PROJE NO: TUR/71/536/B/01/11

ADI: Milli Endüstriyel Eğitim Projesi

10. Proje Personeli	Toplam		1972		1973		1974	
11. Uzmanlar	i/a	\$	i/a	\$	i/a	\$	i/a	\$
11.01. Proje Menajeri	33	82.500	9	22.500	13	30.000	17	50.000
11.02.Eğitim Standardları ve Değerlendirme	15	37.500			9	22.500	6	15.000
11.03. İş Piyasası Analizi	16	40.000			12	30.000	4	10.000
11.04. Çıraklık-Fabrika-içi Eğitim	15	37.500			9	22.500	6	15.000
11.05. öğretim Teknikleri	15	37.500			9	22.500	6	15.000
11.06.Motor Tekniği	15	37.500			8	20.000	7	17.500
11.07. Malzeme Planlama Tedarik ve sevk-idaresi	12	30.000			12	30.000		
11.08. Elektronik	15	37.500			8	20.000	7	17.500
11.09.Alet ve Kalıp Yapımı	15	37.500			12	30.000	3	7.500
11.10. Dökümcülük İşleri	15	37.500			8	20.000	7	17.500
11.11. Müşavirler	11	27.500			8	20.000	3	7.500
11.99TOPLAM (Uzmanlar)	177	442.500	9	22.500	107	267.500	61	152.500
13. İdari Destek Personeli	24	00	2.000		10.400		11.600	
19.Kısım Toplamı (BCA, 300 - 48 - 18-21)	466.500		24.500		277.900		164.100	

PROJE BÜTÇESİ-HÜKÜMET KATKISI (Türk Lirası Olarak)(BCA, 300 - 48 – 18-22)

10. Proje Personeli	i/a	Toplam Maliyeti	i/a	1973/74 Maliyeti	i/a	1974/75 Maliyet.
Eş-Menajer	24	126.000	12	63.000	12	63.000
Kontrpart Eğitim Standartları ve Değerlendirme	24	126.000	12	63.000	12	63.000
Kontrpart İş Piyasası Analizi "	24	92.400	12	46.200	12	46.200
Kontrpart Çıracılık/Fb. İçi Eğitim "	24	92.400	12	46.200	12	46.200
Kontrpart Öğretim Teknikleri "	24	109.200	12	54.600	12	54.600
Kontrpart Motor Mekaniği "	24	109.200	12	54.600	12	54.600
Kontrpart Teçhizat planlama, tedarik ve sevk-İdaresi "	24	92.400	12	46.200	12	46.200
Kontrpart Elektronik "	24	92.400	12	46.200	12	46,200
Kontrpart Alet ve Kalıp Yapımı "	24	109.200	12	54.600	12	54.600
Kontrpart Dökümcülük "	24	109.200	12	54,200	12	54.600
Kontrpart Dökümcülük "	24	92.400	12	46.200	12	46.200
TOPLAM Profesyonel Personel	456	1.890.000	228	945.000	228	945.000
Sosyal Güvenlik(%14)		246.600		132,300		132.300
KISIM TOPLAMI	456	2.154.600	228	1.077.300	228	1.077.300(BCA, 300 - 48 - 18-23)

PROJE BUTÇESİ-HÜKÜMET KATKISI (Devama)

	Toplam	1972	1973/74	1974/75
40. Teçhizat				
41. Harcanabilen Teçhizat	711.000	--	355.500	355.500
42. Harcanamayan Teçhizat	9.495.000	9.495.000		
43. Bürolar	16.650.000	16.650.000		
49. Kısım Toplamı	26.856.000	26.145.000	355.500	355.500
50. Müteferrik				
51. Teçhizatın İşletilmesi ve Bakımı	711.000	--	355.500	355.500
53. Çeşitli	300.000	--	160.000	140.000
59. KISIM TOPLAMI	1.011.000	--	515.500	495.500
99. GENEL TOPLAM	30.952.296	26.145.000	2.413.648	2.393.648(BCA,300-48-18-24)

Y- PROJENİN ORGANİZASYONU**Genel Sorumluluklar**

1. Hükümet, BMKP ve Uygulayıcı Kuruluş hep birlikte projenin uygulanışından ve bu proje dokümanının II. kısmında tanımlanan amaçların gerçekleştirilmesinden sorumlu olacaklardır.
2. Hükümet projeye milli proje personelini, eğitim tesislerini, araziye, binaları teçhizatı ve diğer gerekli hizmet ve kolaylıkları sağlayacak, bundan böyle "İşbirliği Yapan Kuruluş" olarak anılacak ve Hükümetin projeye katkısının uygulanmasından doğrudan doğruya sorumlu olacak olan ve bu dokümanın kapak sayfasında adı geçen Hükümetin İşbirliği Yapan Kuruluşunu tayin edecektir.
3. BMKP Hükümetin iştirakini tamamlayıp ancak ek katkıda bulunmayı ve projeye tahsis olunan para çerçevesi dâhilinde ve Uygulayıcı Kuruluş kanalıyla gerekli uzmanlık hizmetlerini, eğitimi, teçhizat ve diğer hizmetleri sağlamayı deruhte eder.
4. Projenin başlamasını müteakip Uygulayıcı Kuruluş projenin uygulanışı ile ilgili asli sorumluluğu üzerine alması istenilebilir. Ancak bu gibi bir sorumluluk İşbirliği Yapan Kuruluş ile gerekli istişare ve mutabakattan sonra tatbik olunacaktır. Gerek bu konuyla gerekse bu

sorumluluğun projenin uygulanma devresince Hükümet'e veya Hükümet'in tayin edeceği bir kuruluşa devri ile ilgili düzenlemeler projenin Çalışma Planında belirtilecektir.

5. Hükümet iştirakinin bir kısmı BMKP'na yapılacak nakit şeklinde olabilir. Böyle bir durumda Uygulayıcı Kuruluş ilgili hizmet ve kolaylıkları sağlayıp nakit katkının harcanışı hakkında BMKP ile Hükümete her yıl hesap verecektir.

Hükümetin İştiraki

6. Çalışma planında belirtilen miktar ve zamanlarda Hükümet proje hizmetlerini, teçhizat ve kolaylıklarını projeye sağlayacaktır. Hükümetin iştiraki-ayni veya nakdi ile ilgili tedbirleri Proje bütçelerinde zikredilecektir.

7. İşbirliği yapan Kuruluş Uygulayıcı Kuruluş ile istişareden sonra proje için tam gün çalışan, bir proje eş menajerini tayin edecektir. Proje eş menajeri İşbirliği Yapan Kuruluşça kendisine verilen sorumlulukları yükleneyecektir.

8. Proje Bütçesinde detaylı olarak belirtilen Hükümet katkısına dahil kalemlerin tahmini maliyetleri, bu proje teklifinin kaleme alındığı sırada mevcut en iyi bilgilere dayandırılmalıdır. Projenin uygulanışı sırasında meydana gelecek fiyat dalgalanmaları, bahis konusu katkının para yönü ile ilgili olarak bir ayarlama yapmayı gerektirebilir; böyle bir ayarlama her halükârda projenin gereği gibi uygulanması için gerekli hizmet, teçhizat ve kolaylıkların değerine göre saptanacaktır.

9. Hükümetçe sağlanan proje personeli ile ilgili olarak Çalışma Planında tanı- mı yapılan personel hizmetleri insan/günleri toplamını aşmamak, Uygulayıcı Kuruluş ile istişarelerde bulunmak şartı ile ve projenin menfaatine olduğu görüşü sağlandığı takdirde proje personeli ile ilgili ferdi tayinlerde küçük ayarlamalar Hükümetçe yapılabilir.

10. Hükümet BMKP bursları ile yurt dışında ve projeden uzak buldukları sürede bursiyer milli proje personelinin maaş ve ödeneklerini ödemeye devam edecektir(BCA, 300 -48-18-25).

11. Hükümet proje teçhizatının gümrüklerden çekilmesi ile ilgili resim ve diğer masrafları bunların nakliye, sevk ve depolanmaları ile ülke içinde doğacak diğer masraflarını karşılayacak, bahis konusu teçhizatın proje mahallinde teslimini müteakip, muhafazasından, tesis ve bakımından, sigorta edilmesin- den ve gerekirse yerine yenisinin alınmasından sorumlu olacaktır.

12. Hükümet güvenlik yönünden bir mahzuru olmamak şartıyla projenin uygulanması için gerekli telakki olunan yayınlanmış veya yayınlanmamış bulunan her hangi bir rapor, harita, kayıt ve diğer bilgileri projeye sağlayacaktır.

13. Hükümet makûl bir kirayla müsait ev bulmalarında bütün proje personeline yardımcı olacaktır.

14. Nakit katkı yoluyla gerçekleştirilecek ve Hükümetçe projeye sağlanacak olan Çalışma Planında belirtilen hizmet ve kolaylıklar Proje Bütçesinde zikredilecektir. Bu meblağ Hükümet Ödemeleri Tarifesine uygun olarak BMKP'na Türk parası olarak ödenecektir.

15. Yukarda bahsi geçen katkının Ödemeler Tarifesinde belirtilen tarihte veya daha önce Hükümet tarafından BMKP'na ödenmesi proje uygulamalarının başlaması veya devamı için bir ön şarttır.

BMKP'nın ve Uygulayıcı Kuruluşun İştiraki:

16. BMKP Çalışma Planında tanımı yapılan hizmet, teçhizat ve kolaylıkları Uygulayıcı Kuruluş kanalı ile projeye sağlanacaktır. BMKP katkısı ile ilgili bütçe tedbirleri proje Bütçesinde zikredilecektir.

17. Uygulayıcı Kuruluş, kendi idaresi altında bu şun ülkede projeye iştirakinden sorumlu olacak Proje Manejerinin adaylığı ile ilgili olarak Hükümet ile danışmalarda bulunacaktır. Proje Manejeri projeye tayin edilen uzmanlarla diğer kuruluş personeline ve milli proje personelinin işbaşı eğitimine nezaret edecek, BMKP fonlarından projeye sağlanan bütün malzemelerin sevk ve idaresinden sorumlu olacaktır.

18. Uygulayıcı Kuruluş Hükümet ile istişarelerde/Çalışma Planında belirtilen uluslararası ve diğer

personeli projeye tayin edecek, burslar için adayları seçip milli proje personelinin eğitimiyle / standartları saptayacaktır.

19. Burslar Uygulayıcı Kuruluşların burslarla ilgili nizamnamelerine uygun olarak verilecektir.

20. Hükümet ve BMKP ile mutabakat sağlandıktan sonra Uygulayıcı Kuruluş projenin bir kısmını veya tamamını alt-kontrat ile uygulayabilir. Alt-kontraktörlerin seçimi Hükümet ile istişareden sonra Uygulayıcı Kuruluşun usüllerine göre yapılır.

21. BMKP kaynakları ile satın alınan bütün levazım, teçhizat ve malzemeler munhasıran projenin uygulanması için kullanılıp BMKP malı olarak kalacak ve onun namına Uygulayıcı Kuruluşun sembolleri ile işaretlenecektir.

22. Nihai devir-teslime hâle gelmeksizin teçhizatın proje süresince geçici olarak ve gereği halinde mahalli makamlara devri için düzenlemeler yapılabilir.

23. BMKP'nın projeye yardımı tamamlanmadan önce, BMKP'nca sağlanan bütün proje teçhizatının ne yapılacağı hususunda karar vermek üzere Hükümet, BMKP ve Uygulayıcı Kuruluş istişarelerinde bulunacaktır." Normal olarak bu gibi teçhizatın mülkiyeti Hükümete veya projenin devamı veya doğrudan doğruya bundan meydana gelen faaliyetler için lüzumlu olduğu hallerde Hükümetin göstereceği bir varlığa devrolunur. Ancak BMKP bu teçhizatı bir kısmı veya hepsi üzerinde mülkiyet hakkını korumaya karar verebilir(BCA, 300 - 48 – 18-26).

24. BMKP'nın projeye yaptığı yardımın tamamlanmasını müteakip mutabık kalınan bir tarihte Hükümet, BMKP ve gereği halinde Uygulayıcı Kuruluş projenin sonuçlarının bir değerlendirilmesini yapmak gayesiyle projeden devam eden veya onun bir neticesi olan faaliyetleri gözden geçireceklerdir.

Kolaylık, Ayrıcalık ve Bağışıklıklar

25. Yardım sağlanması ile ilgili olarak BMKP ile Hükümet arasında akdolan anlaşma mucibince BMKP ile Birleşmiş Milletler Kuruluşlarının personeli bahis konu su anlaşmada belirtilen kolaylık, ayrıcalık ve bağışıklıklardan faydalandırılacaklardır.

Alt Kontraktörler ve Personeli

26. Uygulayıcı kuruluşun kontraktörleri ve personeli (mahalli olarak istihdam edilen Türk uyruklu personel hariç) a) Projenin uygulanışı sırasında resmi sıfatları altında giriştikleri herhangi fiilden dolayı kanuni takibat'tan, b) Askerlik hizmetinden; c) Kendileri, eşleri ve onlara bağlı akrabaları muhaveret kısıtlamalarından masun olacak, d) Proje maksatları veya bu gibi personelin şahsi harcamalar için makul miktarlarda yabancı parayı Türkiye'ye getirmek ve ülkeye getirilen paranın herhangi bir kısmını veya ilgili döviz nizamnameleri mucibince projenin uygulanması için orada bulunan personelce kazanılan meblağları çekmek için gerekli ayrıcalıklardan faydalandırılacaklar; e) Uluslararası bir kriz vukuunda kendilerinin, eşlerinin veya kendilerine bağlı yakınlarının ülkelerine geri gönderilmeleri için diplomatlara tanınan kolaylıklardan aynen faydalandırılacaklardır.

27. Uygulayıcı Kuruluş kontraktör personelinin hepsine bütün proje kağıt ve dokümanları ile ilgili olarak edilmezlik hakkı tanınacaktır.

28. Hükümet,

(a) Projenin uygulanmasında bu gibi yabancı personelce kazanılan maaş veya yevmiyelerini;

(b) Proje maksatları için ülkeye getirilen veya getirdikten sonra ülkeden çekilen teçhizat, levazım ve malzemeyi;

(c) Projenin uygulanması için yukarıda (b) bendinde belirtilen malzemenin çalıştırılması veya bakımı için benzin ve yedek parça gibi mahalli olarak ve mühim miktarlarda mübayaa olunan teçhizat, levazım ve malzemeyi (şu şartla ki muaf tutulacak tipler takribi miktarlar ile takip edilecek usuller hakkında Hükümet ile mutabakat sağlanacak ve uygun olarak bu husus Çalışma Planına kaydolunacaktır)

(d) BMKP ile Uygulayıcı Kuruluş personeline elan tanınmakta olan ayrıcalıklar gibi ve aralarında görevli başına bir özel binek arabası olmak üzere görevliler, firma veya kuruluşlar

veya personeli tarafından kullanılmak veya tüketilmek üzere getirilen veya getirildikten sonra bu gibi personelin ülkeden ayrılırken beraberinde ülkeden çıkardığı herhangi bir malı, herhangi bir yabancı firma veya kuruluşun ve Uygulayıcı Kuruluşla bu gibi yabancı firma veya kuruluşun personelinden alınan vergi, gümrük, resim, ücret v.s. den muaf tutacak veya böyle bir ödeme yapılması halinde bunların yaptıkları ödemeleri aynen karşılayacaktır.

29. Uygulayıcı Kuruluş veya BMKP bu gibi firma veya kuruluşlarla onların personeline tanınan/yukarıdaki paragraflarda adı geçen bağışıklılık ve ayrıcalıkları adaletin tecellisine bir mani teşkil ettiği hallerde bahis konusu bağışıklılık ve ayrıcalıkları geri alabilir şu şartla ki, böyle bir hareket projenin başarılı bir şekilde tamamlanmasına veya BMKP'ın veya Uygulayıcı Kuruluşun menfaatlerine hanel getirmemiş olsun.

30. Uygulayıcı Kuruluş yukarıda ad geçen ayrıcalık ve bağışıklılıklardan faydalanacak personelin bir listesi Hükümete Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının Türkiye nezdindeki Daimi Temsilcileri eliyle sunacaktır(BCA, 300 - 48 - 18-27).

Öte yandan hazırlanan bu proje kapsamında TÜBİTAK'a bağlı Marmara Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Enstitüsü'nün Malzeme Araştırma Birimi'ne üç yıl süreyle yıllık 599.000 dolar yardım yapılması ön görülmüştür(BCA, 314-32-7). Birleşmiş Milletler Kalkınma Program çerçevesinde ve Uluslararası Çalışma Teşkilatının (ILO) işbirliği ile yürütülmesi öngörülen Milli Endüstriyel Eğitim Projesinde çeşitli ihtisas dallarında ihtiyaç duyulan elemanların sözleşmeli olarak çalıştırılmaları zorunlu bulunmaktadır(BCA, 333 - 37 - 14-3).

Bu projede çalıştırılmak üzere sözleşmeli uzman alımları yapılmıştır(BCA, 323 - 77 - 4-1). Bu uzmanlar Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğünde görevlendirilmiştir(BCA, 323 - 77 - 4-3). Bütçe aylık(BCA, 323 - 77 - 4-1) 7.000 tl. Ücretle eğitim standartları ve değerlendirme uzmanı, 7.000 tl. Ücretle iş piyasası uzmanı ve 8.000'li ücretle alet ve kalıp yapımı uzmanı alınmıştır(BCA, 323 - 77 - 4-2). Bu görevlendirmeler 01.03.1975 tarihinde başlayıp 29.02.1976 tarihinde bitmesi ön görülmüştür(BCA, 333 - 37 - 14-2). Bu uzmanlar için örnek öz geçmiş çizelgeleri hazırlanmıştır(BCA, 333 - 37 - 14).

SONUÇ

Üretim süreçlerinin en önemli aşamalarından olan nitelikli insan gücü ihtiyacı sanayi devriminden bu yana ülkelerin önemli sorunlarından biri olmuştur. Bu nedenle insan gücünün planlanması ülkeleri eğitim programlarını mesleki eğitim konusunda düzenlemeye zorlamıştır. Özellikle II. Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan büyük felaket-yokluk yoksulluk ve insan kaybı- bu konunun önemini daha da artırmıştır. Amerika, Japonya, Norveç, İngiltere vs. ülkeler mesleki eğitim ve fabrika-içi eğitim konularında ilk-orta ve yükseköğrenim kademelerinde düzenlemeler yapmışlardır.

Ülkemizde Cumhuriyet ilan edilmeden evvel 17 Şubat 1922 tarihinde toplanan İzmir İktisat Kongresinde mesleki eğitimin önemine dikkat çekilmiştir. Osmanlıdan kalan zanaat ve sanat okulları kapatılmayarak yeni okullar açılmıştır. Mesleki okulların açılması başlangıçta belediyelerin kontrolünderken daha sonra bu okullar Maarif vekâleti bünyesine alınmıştır. Mesleki eğitim sahasında 1960'lı yıllarda mühim adımlar atılmıştır. 1972 yılında III. Beş Yıllık Kalkınma Planında mesleki eğitim konusunda tafsillatlı bir proje hazırlanmıştır. 1972 yılından 1977 yılına kadar uygulanması ön görülen planda gerekçe olarak tarım dışı sektörlerin ara eleman ihtiyacının karşılanması belirtilmiştir. Birleşmiş Milletlerin az gelişmiş ülkelere yönelik Birleşmiş milletler kalkınma planı çerçevesinde "Milli Endüstriyel Eğitim Merkezi Projesi" hazırlanmıştır. Bu programa göre proje masraflarının bir kısmını Türkiye bir kısmını ise BKMP tarafından karşılanması kararlaştırılmıştır. İstanbul başta olmak üzere Ankara, Adana İzmir gibi vilayetlerde kurslar açılmıştır. Yine bu plan çerçevesinde hangi iş sahasında ne kadar elemana ve nasıl bir eğitime ihtiyaç duyulduğu konusunda bir ön çalışma hazırlanmıştır. Eğitim bu iş kolları çerçevesinde planlanmıştır. Model yapımı, motor mekaniği, dökümcülük, alet ve kalıp yapma vb. konularda kurslar açılmıştır. Burada eğitim alacak kursiyerlere burs verileceği belirtilmiştir. Bursiyerler için örnek öz geçmiş formları hazırlanmıştır. Programın uygulanması için Birleşmiş Milletler Türkiye'de daimi bir temsilci bulunduracağı belirtilmiştir.

KAYNAKÇA

Arşiv Belgeleri

Başkanlık Cumhuriyet Arşivi

- BCA, 30-18-1-2, Yer Bilgisi: 291-95-9, Dosya Ek: 94-161, Kararlar Daire Başkanlığı (1928-) Belge Tarihi: 09.12.1972
- BCA, 300 - 48 - 18-1, Dosya Ek: 94-161, Kararlar Daire Başkanlığı (1928-), 30-18-1-2, Belge Tarihi: 12.06.1973
- BCA, 300 - 48 - 18-2, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-3, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-4, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-5, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-6, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-7, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-8, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-9, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-10, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-11, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-12, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-13, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-14, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-15, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-16, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-17, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-18, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-19, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-20, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300 - 48 - 18-21, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300-48-18-22, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300-48-18-23, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300-48-18-24, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300-48-18-25, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 300-48-18-26, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

- BCA, 300-48-18-27, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.
- BCA, 314-32-7, Dosya Ek: 94-183, Belge Tarihi: 22.05.1974, 30-18-1-2 / Kararlar Daire Başkanlığı (1928).
- BCA, 333-37 - 14-3, Dosya Ek: 27-240, Belge Tarihi: 15.05.1975, 30-18-1-2/ Kararlar Daire Başkanlığı (1928).
- BCA, 323-77-4-1, Dosya Ek: 27-133, Belge Tarihi: 06.12.1974, 30-18-1-2 / Kararlar Daire Başkanlığı (1928).
- BCA, 323-77-4-3, Dosya Ek: 27-133, Belge Tarihi: 06.12.1974, 30-18-1-2 / Kararlar Daire Başkanlığı (1928).
- BCA, 323-77-4-1, Dosya Ek: 27-133, Belge Tarihi: 06.12.1974, 30-18-1-2 / Kararlar Daire Başkanlığı (1928).
- BCA, 323-77-4-2, Dosya Ek: 27-133, Belge Tarihi: 06.12.1974, 30-18-1-2 / Kararlar Daire Başkanlığı (1928).
- BCA, 333-37-14-2, Dosya Ek: 27-240, Belge Tarihi: 15.05.1975, 30-18-1-2 / Kararlar Daire Başkanlığı (1928).
- BCA, 333-37-14, Dosya Ek: 27-240, Belge Tarihi: 15.05.1975, 30-18-1-2/ Kararlar Daire Başkanlığı (1928).

Telif Eserler

- "III. Beş yıllık Kalkınma Planı". (1973). <https://www.sbb.gov.tr/kalkinma-planlari/>, Erişim Tarihi: 24.03.2025.
- "Millî Eğitim Temel Kanunu", *Resmî Gazete*, 24 . 6 . 1973 - Sayı : 14574.
- Atanur Başkan(1999), Yök/Dünya Bankası Endüstriyel Eğitim Projesi Uygulamalarının Değerlendirilmesi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 1.
- Gemici,N. (2010). "Ahilikten Günümüze Meslek Eğitimde Model Arayışları ve Sonuçları", *Değerler Eğitimi Dergisi*, Cilt 8,No.19,71-105.
- Gündüz, M.(2008), "II. Abdülhamit Dönemi Eğitimi ve İdeolojisi Üzerine Araştırmalar", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 6 (12), 243-286.
- Henden, R.& Tunç, A.(2005). "Meslekî Teknik Öğretimde Sınavsız Geçiş Uygulamaları", *Millî eğitim dergisi* . https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/165/henden.htm. Erişim Tarihi: 01.04.2025.
- İşler, H. (1997). *Sanayileşme İle Mesleki Teknik Eğitim Politikaları İlişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Kamu Yönetimi Lisans Üstü Uzmanlık Programı, Ankara.
- Kiziler, H. (2015). "Osmanlı Toplumunun Sosyal Dinamiklerinden Ahilik Kurumu", *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 4, Sayı: 2, Sayfa: 408-423.
- Pamuk, Ş. (1996). Ekonomik yapının toplumsal ve tarihsel kökenleri. TMMOB 1995 Sanayi Kongresi Bildiriler Kitabı 1-2, Ankara: MMO Yayını, Yayın No: 186, Mart.
- Tanır, E. D., & Aslan, C. (2019). Birinci Heyet-i İlmiye ve Çalışma Esasları. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 52(1), 251-276. <https://doi.org/10.30964/auebfd.525230>
- Türktan, S.(1978). *Endüstriyel İşletmelerde Endüstriyel Eğitim Ve Türk Endüstri İşletmelerinde Uygulanması Gerekli Olan Ulusal Endüstriyel Eğitim Politikasının Saptanmasına İlişkin Bir Öneri*, T.C. Devlet Planlama Teşkilatı.
- Ünlü, D. (2016). "Mesleki Eğitimin Tarihi Süreci". *Giresun Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(4), 89-98.

National Industrial Training Center Project (1973-1977)

Neslihan BOLAT BOZASLAN¹

Cited:

Bolat Bozaslan, N. (2025). National Industrial Training Center Project (1973–1977). *Journal of Interdisciplinary Educational Research*, 9(21), 400–423. <https://doi.org/10.57135/jier.1714613>

Abstract

The mode of production in the world changed with the start of the industrial revolution in the 19th century. While the need to train qualified personnel in production branches started during this period, its real importance emerged after the Second World War. From this date onwards, many countries felt the need to make regulations for vocational education. Countries such as America, Japan, England, and Norway have made various legal regulations on this issue and opened schools for industrial education. They have especially taken initiatives on this issue since the 1960s. In the Ottoman Empire, until the 19th century, a vocational education based on master-apprentice training was carried out in the Ahi organization. As of the century in question, various art and craft schools were opened to employ people in the factories established. In the Republican era, since the primary goal of the newly established state was to improve the economy, the Izmir Economics Congress was convened before the Republic was even declared, and the importance of vocational schools for industrialization was mentioned in this congress. For this purpose, the existence of art and craft schools remaining from the Ottoman Empire was preserved. In 1928, a nationwide industrial education mobilization was initiated, and students were sent to Europe. As in the rest of the world, substantial efforts toward industrial education in our country began in the 1960s. In 1960, the Vocational and Technical Education Research and Programming Department was established, followed by the establishment of the General Directorate of Vocational and Technical Higher Education in 1966. In 1972, the National Industrial Education Center Project (1973-1977) was launched within the framework of the United Nations Development Program initiated for underdeveloped countries. This program took its place within the Third Five-Year Development Plan. According to the program, which was planned to last five years, the establishment of industrial education centers in cities such as Istanbul, Bursa, Adana, and Eskişehir was foreseen.

The aim of this study is to explain the National Industrial Education Center Project, which was planned as a development initiative, in light of archival sources.

Keywords: Vocational Education, Industrial Training, United Nations Development Programme, III. Five-Year Development Plan

ENTRANCE

Industrial workforce planning has become widespread after World War II. The economic, social, and technological changes that emerged at the end of the war necessitated the planning of human resources (İşler, 1997). In many countries, such as England, America, and Japan, plans were made, and legal regulations related to the training of intermediate-level personnel were initiated. In America, community colleges, in Japan, universities, junior colleges, and colleges of technology, as well as special training schools, have addressed the need for industrial education through institutions like the Boards of Regional Colleges in Norway (Başkan, 1999). In England, with the document titled "White Paper," proposals for 'Industrial Education and Government Initiatives' were prepared to outline the actions to be taken in this regard (Pamuk, 1996).

The history of vocational education in our country can be traced back to the Ahi organization (Gemici, 2010). This process, based on the master-apprentice relationship that began with Hacı Nasuriddin bin Mahmud in Anatolia, continued in the Ottoman Empire until the 19th century

¹Assoc. Prof. Dr., Gaziantep University, Faculty of Arts and Sciences, Gaziantep, Türkiye; e-mail: bolat@gantep.edu.tr
; ORCID: 0000-0003-3345-356X

(Kızıler, 2015). After this date, with the establishment of modern factories, schools focused on vocational education began to be opened. For example, while serving as the governor of Niş, Mithat Pasha opened a vocational school named Islahhane in 1861 to educate Muslim and Christian orphaned children. During the reign of II. Abdülhamid, many schools of art and profession, such as agricultural schools and fine arts, were established (Gündüz, 2008). The first institution opened in 1911 to train technicians was the "Kondüktör Mektebi" (Henden&Tunç, 2005). Following the declaration of the Republic, the establishment of technical high schools was supported alongside general high schools. The 1st Scientific Committee program in 1923 (Tanır&Aslan, 2019) addressed vocational and technical education. Additionally, the establishment of apprenticeship schools was discussed at the İzmir Economic Congress. In 1927, vocational and art schools were placed under the Ministry of Education, and a nationwide mobilization for vocational education was initiated in 1928 (Gemici, 2010). For this purpose, a total of 133 students, both girls and boys, were sent to Europe. In the 1934-1936 academic years, a "Plan for the Development of Vocational Education" was prepared. Regulations regarding vocational education continued in the 1940s, and in 1941, the Vocational and Technical Education Undersecretariat was established (Ünlü, 2016).

Türkiye, while developing economically and rapidly industrializing, did not establish an in-industry, industrial education policy until the 1960s. The necessity for an in-industry education policy in Turkish industry first emerged in the 1960s, as industrial development began to manifest in Türkiye after this time. As industrial development accelerated, the demand for qualified human resources needed to adapt to changing technologies in the industry highlighted the importance of in-industry industrial education, and enterprises engaged in industrial activities began to address this need individually within their own ranks (Türkkan, 1978). By 1960, the Directorate of Vocational and Technical Education Studies and Programming was established, followed by the General Directorate of Vocational and Technical Higher Education in 1966. In 1973, during the restructuring process of education, an associate degree level was introduced in higher education, leading to the establishment of vocational schools to train intermediate-level human resources (Official Gazette, 24. 6. 1973 - Issue: 14574). Within the framework of the United Nations Development Programme, the National Industrial Education Center Project was initiated to train intermediate-level personnel in industrial education.

The Aim of the Study

The aim of this study is to explain the "National Industrial Training Center Project," prepared by BKMP and Türkiye in collaboration to meet the intermediate staff needs in non-agricultural sectors, using documents obtained from the General Directorate of State Archives.

Method:

In preparing this study, the procedures and methods used in historical research have been employed. In this context, the topic was first determined and limited. Then, relevant copyrighted works were examined. Finally, an archive search related to the topic was conducted. Archive documents and copyrighted works were reviewed with notes taken and categorized according to their subjects. After the classification process was completed, the writing phase began.

FINDINGS:

National Industrial Training Center Project (1973-1977)

The continuous development of our country year by year and the increase in investments in the industrial sector have created a need for qualified personnel to work in this field. In this context, to meet the demand for specialized personnel in non-agricultural sectors, the National Industrial Training Center Project was approved on June 12, 1973, with the support of the United Nations Development Program, as foreseen in the Third Five-Year Development Plan (<https://www.sbb.gov.tr/kalkinma-planlari/>). In fact, the program was prepared in 1972 and was accepted on June 12, 1973, based on the agreement made between our Government and BKMP in Ankara on January 30, 1973, and came into effect with its publication in the Official Gazette No.

14611 on Tuesday, July 31, 1973 (<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/14611.pdf>). The cover of the project contains the following information (BCA, 300 - 48 - 18-1):

UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAM TURKISH GOVERNMENT PROJECT TITLE: National Industrial Training Project NUMBER: TUR /71/536/B/01/11, DURATION: Two years SECTOR: Industry, SUBSECTOR: Industrial Training COOPERATING ORGANIZATION OF THE GOVERNMENT: Ministry of National Education IMPLEMENTING ORGANIZATION: International Labour Organization (ILO) Submission date: September 22, 1972 Start date: January 1, 1973 Government contribution: 30,952,296 (Turkish Lira) UNDP contribution: 591,400 (US Dollars) Date of approval: January 30, 1973 on behalf of the government (Signature) Date on behalf of the implementing organization: January 30, 1973 (Signature) Date on behalf of UNDP: January 30, 1973 (Signature) (BCA, 300 - 48 - 18-2). As can be understood from the table of contents of the project booklet, the project consists of four sections and one annex (BCA, 300 - 48 - 18-3).

I. Section: Knowledge accumulation and supporting information as project requirements

The aim of the project is to assist the Government in organizing and developing a National Industrial Training Project to meet the country's increasing demand for qualified human resources.

The rationale for this project is the Turkish development policy articulated in the Third Five-Year Development Plan covering the years 1973-1977. (The Third Five-Year Development Plan emphasizes factory-based training with the expression "industrial facilities are not only production institutions but also education and training institutions" (Turan, 1996)). The plan also aims to rapidly elevate the standard of living and reduce Türkiye's dependence on external resources, thereby increasing National Income.

3. The difficulties anticipated in meeting the demand for qualified human resources arising from the rapid industrial development envisioned in the Third Five-Year Development Plan will necessitate (a) the development of industrial education in accordance with the needs of industry and the economy, (b) the preparation of suitable educational programs, and (c) the establishment of collaboration and coordination in the implementation of existing educational programs.

Knowledge Accumulation

(*)(The statistical figures used in Tables 1 to 6 of this document should be considered provisional and corrections should be made after the final version of the Third Five-Year Plan is published.)

4. The project will provide assistance for a total of six Pre-Employment Training Centers to be constructed by the Government, two in Istanbul and the others in Eskişehir, Bursa, İzmir, and Adana. The necessary equipment for these Centers will be provided from bonds issued by the International Bank for Reconstruction and Development (IBRD). The estimated cost of the six Centers is 52,416,000 TL, with a Government contribution and IBRD bonds totaling 19,784,000 TL, making a total of 72,200,000 TL.

5. As soon as the necessary buildings are provided to meet the needs of local industry, a pre-vocational training program will be initiated in these centers.

Population:

6. According to the last population census conducted in 1970, the population of Türkiye is 36,666,549. Based on the data in Table 1, the population is increasing at an average rate of 2.6% per year.

7. Thirty-five percent of the population lives in cities with a population of over 10,000, while sixty-five percent resides in rural areas. There is a yearly increase in the percentage of the population living in urban areas. With the rise of industrialization, migration from villages to cities is increasing.

Table 1. Distribution of Population by Age Group (BCA, 300 - 48 - 18-4).

Year	Active Population	Inactive Population	
	15 to 64 ages	Under 15 years old	Upon 64 years old
1955	% 57.05	% 39.37	% 3.58
1960	% 55.22	% 41.25	% 3.53
1965	% 54.16	% 41.74	% 4.10
1970	% 54.18	% 41.51	% 4.37

Türkiye's population growth rate also creates employment problems. This is because a growing population increases the labor supply. When employment opportunities fail to meet the demand, the number of agricultural workers increases. In other words, disguised unemployment emerges, increasingly manifesting as open unemployment in non-agricultural sectors.

Table 2. Distribution of Employment by Sector (excluding Armed Forces) Age Group 15-64 (male and female)

	% 1962	% 1967	% 1971	% 1972
Agriculture	77.1	71.3	66.1	65.0
Industry	8.3	9.2	10.9	11.3
Construction	2.6	2.9	3.1	3.2
Commerce	2.7	3.1	4.4	4.5
Transportation	2.2	2.5	3.2	3.3
Services	6.4	8.3	11.3	11.7
Others	0.7	2.7	1.0	1.0
TOTAL:	100.0	100.0	100.0	100.0

According to Table 2 above, the proportion of people employed in the industrial and service sectors increased continuously between 1962 and 1972.

8. The annual increase in the urban population between 1962 and 1972 was 5.15 percent, an increase that exceeds the annual population growth rate. This increase is due to rural-to-urban migration rather than the difference between births and deaths.

9. Urbanization and industrialization, developing in the same direction, indicate that Türkiye's social structure is rapidly changing. From this perspective, urbanization can be considered a positive development for Türkiye. The development of urban centers, in particular, indicates an increase in the number of cities with populations over 20,000 (BCA, 300 - 48 - 18-5).

Economic information:

The economic justifications for the project have been explained.

10. Third Five-Year Development Plan is to accelerate the development of the Turkish economy and make it sustainable. A 68.5% increase in GNP is expected during the implementation of this plan, and the average annual growth rate of the economy is estimated at 7.8%. However, considering the rapid population growth rate, this average annual 7.8% increase will translate into a 4.4% increase in GNP per capita.

11. The industrial sector will play a significant role in this development. Industry's share of GNP, which was 16.3% in 1967, is expected to rise to 25.0% in 1972 and 27.0% in 1977. The overall goal of achieving this increase is to expand employment opportunities and channel excess labor in the agricultural sector into activities outside of this sector. Furthermore, it is essential to utilize educated labor more effectively and further accelerate the pace of industrial activity.

Table 3. Development of Employment in Non-Agricultural Sectors, Age Group 15-64 (male and female)

Sectors	1962	1967	1971	1972 (*)
Industry	995	1.175	1.450	1.519
Construction	305	369	419	433
Commerce	328	395	581	605
Transportation	258	325	420	450
Services**				
Total	2.654	3.321	4.364	4.586

*Calculations are based on population growth targets.

**Bank and insurance workers are included in the services sector.

12. Third Five-Year Development Plan envisions significant changes in the workforce structure due to rapid economic development. As a result, a significant increase in the number of skilled workers will be required, as will a redistribution of job categories. Special efforts should be made to raise the level of personnel in both education and industry (especially in manufacturing and service industries) (BCA, 300-48-18-6).

Employment

13. During the third five-year plan, greater job opportunities will be created in cities by focusing on industrialization. Various measures will be taken to support the rapid growth of the economy by 7.8% and create more job opportunities, and special efforts will be made in regions with high unemployment.

Table 4. Estimates of Employment in the Non-Agricultural Sector (Third Five-Year Plan Cycle) (Age group 15-64 (male and female)(in thousands)

Sector	1972	1977	1982	1987	1995
Industry	1.519	2.012			
Construction	433	683			
Commerce	605	726			
Transportation	450	615			
Services	1.579	2.072			
Total:	4.586	6.197			

Employment areas and number of employees expected to increase between 1972 and 1977

Table 5 below shows unemployment rates in non-agricultural sectors and the manpower, supply and demand situation in the period 1968-1972.

	1968	1969	1970	1971	1972
Supply	4,449	4,730	5,037	5,369	5,729
Demand	4,049	4,317	4,607	4,920	5,259
Unemployment	400	413	439	448	470
Unemployment Percentage	% 9.0	% 8.7	% 8.5	% 8.3	% 8.2

15. The State Planning Organization's technical departments have conducted a detailed study of manpower needs across various skill levels and across major economic sectors. The needs projections were extended to 1992 because the development of vocational training facilities and the training of specialized personnel needed by the labor market require a substantial period of time.

16. The criterion used in planning manpower needs in the Third Five-Year Development Plan was the estimated growth targets of sectors for this period. The method used in manpower planning required establishing a relationship between the work breakdown of employment and sectoral

output for 1955, 1960, and 1965 (BCA, 300 - 48 - 18-7). Manpower needs planning was based on elasticity ratios for 1955, 1960, and 1965, and future employment levels were determined based on the adjusted elasticity ratios for these three years. Furthermore, the plans were adjusted according to worker attitudes and values and the investment-qualified manpower ratios. These were evaluated as the results of three nationwide studies. Table 6 presents the results of the studies conducted at the artisan level. 17.

Table 6. Manpower Requirements (1972-1992) in Thousands (Demand for Skilled Workers)

Demand for Skilled Workers	1972	1977	1992
1. Steel and Foundry Worker Demand	36,0	62,0	242,0
2. Machinery	371,0	543,0	2.346,0
3. Electrical	132,0	205,0	873,0
4. Construction	176,0	260,0	919,0
5. Others	1.044.0	1.208.0	4.916.0
TOTAL:	1.759,0	2.278,0	9.296,0

Institutional Framework:

18. The Turkish Government acknowledges that the overall responsibility for the organization and implementation of the Project rests with the ILO, which will be appointed by the UNDP as the implementing body and will plan and manage the implementation through a project manager to be appointed by the implementing body in consultation with the Government.

19. The responsible body for government cooperation will be the Ministry of National Education.

20. The project will be managed by a board of directors and this board of directors will be responsible for achieving the objectives and obligations of the project.

21. The Board of Directors will have full authority to determine project policy in accordance with the project objectives and will ensure close cooperation and coordination between relevant ministries and industrial organizations to take the necessary measures to achieve the project's objectives. The Board of Directors will operate in accordance with the instructions to be prepared after the Project Document is signed and implementation begins.

22. The Board of Directors shall be chaired by the Undersecretary for Vocational and Technical Education of the Ministry of National Education or his/her representative, and shall consist of a high-level representative from each of the following ministries and organizations: State Planning Organization; Ministry of National Education; Ministry of Labor; Ministry of Industry and Technology; Turkish Labor; Turkish Employers' Confederation; Union of Chambers of Commerce; Confederation of Turkish Tradesmen and Craftsmen; and National Productivity Center. Each board member shall have one vote. More than one representative from each organization may attend Board of Directors meetings, provided that their voting rights remain unchanged.

23. The Project Manager and the Turkish Co-Director will attend Board meetings but will not have the right to vote. They will advise and provide all necessary information on the project. The Permanent Representative of the UNKC will be invited to Board meetings in an advisory capacity but will not vote. Authorized representatives of other public or private sector organizations approved by the Board may be invited to attend meetings.

24. Project activities will complement assistance provided by bilateral and multilateral sources, particularly on the In-Plant Production of Engineers (TUR/68/529) and Occupational Safety and Health (TUR/67/518) projects (BCA, 300 - 48 - 18-8).

25. The buildings and facilities of the Ankara Vocational Training Center will be well equipped and furnished and allocated for use by the Industrial Training Development Center, where the project will be implemented.

26. The National Industrial Education Project will be carried out with the allocation to be made in the Budget of the Ministry of National Education upon the recommendation of the Administrative Board.

27. The implementation of this project will be carried out in accordance with the principles and institutional developments outlined in the Third Five-Year Plan.

Existing Vocational Training Facilities

28. Some public and private enterprises, particularly the Ministries of National Education, Labor, and Industry, have established various vocational training systems for industry: art schools, night courses, and in-factory training programs.

Ankara Vocational Training Center

29. The purpose of the monitor training courses, initiated in 1963, was to provide knowledge, training, guidance, and skill development to employed foremen so that they could ultimately become competent foremen-trainers in their own factories. There has been a positive response to monitor training programs among industrial organizations.

30. The primary drawbacks of the Monitor training program are the lack of facilities for skill development and the lack of practical training at the Center. However, training workshops for some basic trades (such as turning, milling, electrical installation, and electrical and oxygen welding) have been equipped, and training in these branches began in 1969. There are also plans to expand the Center to increase capacity to 300 students and increase the annual number of graduates to 1,000.

Training Needs

31. A comparison between the projected workforce demand, determined by the sector growth targets of the Third Five-Year Development Plan, and the estimates regarding workforce supply based on the existing formal and non-formal education capacity indicates significant gaps in the workforce supply.

32. The current education systems in Türkiye are unable to meet the needs in terms of both quantity and quality. Although there are efforts to reform the education programs in art schools, the number of individuals to be trained there is very small compared to the manpower shortages mentioned above. Additionally, if workers have only been trained in a school environment, they struggle to adapt to factory conditions. Therefore, it is preferable for them to be trained in a factory. If workers are trained by utilizing the equipment and facilities of the workplace, more efficient results will be achieved more quickly. Furthermore, informal education is more flexible as it allows for adjustments in both capacity and curriculum according to needs. Thus, the Third Five-Year Development Plan emphasizes the organization of informal education in a way that provides essential basic training in various occupations.

33. Both in public and private sectors, there is a need for professional art education expertise in most factory-based training programs. If these are provided, it will not only require less time for training but also significantly increase the speed of skill development. Special attention should be paid to improving the teaching aspect of the programs. All organizations that provide informal education should establish close relationships with each other in order to organize training within a detailed planning framework and to contribute to economic development (BCA, 300 - 48 - 18-9).

34. There is also a need to organize national applications and identify training needs in various fields of art, to provide vocational guidance, to develop educational standards and art assessments, to establish art certification, to analyze educational costs, to monitor the status of educational tasks, to evaluate the effectiveness of education, and so on. There is a need for better collaboration between the Ministries of Industry, Labor, and Education on educational matters.

Future UNDP Assistance

35. The obligations of the Government defined in this document hold particular importance for the achievement of the project's objectives, and the continued participation of the UNDP in this project will depend on the timely fulfillment of these obligations.

Part II: Objectives of the Project

1. At the time the Milli Industrial Education Project was initiated, a BMKP country program had not been approved for Türkiye; however, funding for this project has now been included in the program.

A. Long-Term Goals

2. The long-term aim of the project is to assist the government in establishing a National Industrial Training Project to meet the manpower shortage that will arise as a result of the rapid economic development envisaged in Türkiye's development plans.

B. Urgent Purposes

3. Inspection of industrial training programs conducted by the Ministries of Education, Labor and Industry and private organizations.

4. To advise on the preparation and implementation of systems covering in-plant training and apprentice training.

5. To develop a National Industrial Training Center that will (a) analyze the labor market and identify the country's needs for qualified technical personnel in various art branches,

(b) develop programs to meet the needs of industry, and (c) establish educational standards and art tests related to art certification activities.

6. To train instructors in theoretical and technical subjects, workshop practices, and modern teaching. These instructors are needed in the six vocational training centers to be established in the following industrial zones, as well as in in-plant training programs. The locations of these centers, to be established with IBRD loan assistance, are as follows: Eskişehir (one); Istanbul (two); Bursa (one); Izmir (one); and Adana (one).

7. Evaluate and develop existing industrial training programs organized by various ministries and private institutions.

8. Provide consultancy services, advice, and active participation in the development of pre-employment and all other vocational training centers that will operate within the framework of the principles and programs to be developed by the project. Six IBRD pre-employment centers will be included in the above (BCA, 300-48-18-10).

Investment Potential:

This project may have investment potential, and a specific review of this issue will be conducted by the consultant as part of the project activities.

Part III Work Plan

Description of Project Activities

Subsequent field project implementation during the pre-implementation activities phase is planned to begin on January 1, 1973, and continue until approximately December 31, 1974.

Project Activities	Location:	Projected Duration and Start Date
1. Review of industrial training programs organized by the Ministries of Education, Labor, and Industry, and private institutions.	Ankara and major industrial centers.	The project duration and pre-implementation phase will begin in October 1972.
2. Recommendations will be made regarding the preparation and implementation of systems encompassing in-plant training and apprentice training.	Ankara - Ministries of Education and Industry	
3. Development of a National Industrial Training Development Center		15 months: April 1973 to June 1974.
4. Identification of the country's needs for trained technical personnel in various branches of industry.	Ankara Ministry of Labor	
5. Development of programs to meet the needs of industry.		16 months: January 1973 to April 1974.
6. Establishment of training standards and art tests	Ankara Ministry of Labor	
7. Training of trainers needed by the six IBRD and other industrial training centers in theory, workshop practice, and modern teaching methods through in-plant training.		16 months: January 1973 to April 1974
8. Assistance with design, layout, and equipment for the six IBRD Centers.	Ankara Industrial Education Development Center	
9. Assistance with the establishment of a Vocational Guidance Center.		Continuous from January 1973
	Same as above	
10. Assistance with the organization of training courses and the preparation of course programs and teaching materials for the six IBRD Centers.		Continuous from January 1973
	Ankara Ministry of Education	

Definition of UNDP Inputs

Assignment of International Personnel

13. Project Manager

In the performance of his/her duties, the Project Manager shall, in consultation with the Ministry of National Education as necessary,

- (a) be responsible for the detailed planning and implementation of the project, including the determination of the timeframe and budget for various activities and the preparation of technical reports;
- (b) assist in the selection of project counterpart personnel and auxiliary personnel, and in the selection of candidates for UNDP-funded scholarships, normally from among counterpart project personnel;
- (c) supervise counterpart personnel assigned to the project in matters of expertise and technical matters;
- (d) establish training standards and oversee the training of counterpart personnel in Türkiye.
- (e) assist the Government in the preparatory work necessary for the construction of a national vocational training project;
- (f) be accountable to the ILO for the local expenditure of all materials, equipment, vehicles, and funds procured for the project through the ILO;
- (g) Supervise the use of land, buildings, equipment, materials, and other property belonging to BHKP and granted or allocated to the project by the Government;
- (h) Coordinate the efforts of other organizations or project personnel associated with the project, if deemed necessary;
- (i) Perform any other duties within the scope of his/her competence as a vocational training specialist, and particularly as a person responsible for the training of instructors (BCA, 300-48-18-12).

Required Qualifications:

- (j) A sound general and technical education in one or more engineering disciplines;
- (k) Experience and responsibility in a responsible position in the industry following a solid and practical education;
- (l) Extensive experience in program development and the organization of resources for the training of industrial workers at various levels in various art disciplines;
- (m) Ability to plan, organize, and control the activities of others within a team;
- (n) Ability to perform the duties specified above.

14. Specialist in Educational Standards and Evaluation: The Specialist will develop educational standards, art tests, and art certification procedures; analyze the job content in art and industrial organizations to determine the form of educational standards that will meet the skill needs of the relevant art discipline; and, in collaboration with other specialists on the team, plan prototype art tests. The Specialist will arrive approximately on April 1, 1973, for a period of 15 months.

15. Specialist in Labor Market Analysis: To identify problems hindering the country's efforts to provide the trained technical personnel it needs, the Specialist will analyze labor market factors affecting the supply and demand of trained personnel, recommend possible policy measures that will assist in providing the trained technical personnel needed in Türkiye, and recommend possible policy measures. The Specialist will arrive on approximately January 10, 1973, for a period of 16 months.

16. Apprenticeship and In-Plant Training Specialist: The Specialist will promote, develop, and supervise all apprenticeship and in-plant training projects implemented in the industry and coordinate these with other training activities within the project program. He will, if necessary, draft rules and regulations covering the detailed implementation of the Industrial Training Law regarding apprenticeship and in-plant training. He will collaborate with other experts on the team to formulate curricula and other training materials for use in the in-plant training of apprentices and adults. The Specialist will arrive on approximately April 1, 1973, for a period of 15 months.

17. Specialist in Teaching Techniques: The Specialist will encourage, develop, and oversee the application of teaching techniques to industrial arts skills, along with the necessary theoretical knowledge on the subject. He/she will coordinate this work with other educational activities included in the project program. He/she will demonstrate modern teaching methods to current and prospective instructors and supervisors charged with this responsibility, and will particularly guide and advise them on how to utilize the training tools and equipment. The Specialist will arrive approximately on April 1, 1973, for a period of 15 months.

18. Specialist in Engine Mechanics: The Specialist will oversee the Project's in-school and in-plant engine mechanics training activities, coordinating them with training in other skill branches within the project. Working with any national advisory board or art committee that may be requested to serve, he/she will examine both current and projected job models encompassing the industrial sector's engine mechanics (gasoline, diesel, and electric) branch, and identify job profiles for various occupational levels that will guide the required training. The expert will arrive on approximately May 1, 1973, for a period of 15 months (BCA, 300-48 - 18-13).

19. Expert in Equipment Planning, Procurement, Delivery, and Administration: The expert will oversee the program's equipment planning, procurement, delivery, and administration activities, coordinating them with other project activities. He/she will examine the intended roles of the training centers to be established with the assistance of the International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) in terms of the types and levels of skills to be taught, and will determine the most appropriate quantity and category of equipment required for this purpose. This examination should be conducted in collaboration with other members of the international team assigned to this project and in collaboration with any national advisory board or art committee interested in vocational training in the country. The expert will arrive on approximately January 1, 1973, for a period of 12 months.

20. Electronics Specialist: The Specialist will oversee both in-school and in-factory electronics training activities for the project, coordinating them with training in other skill branches within the project. Working with any national advisory board or art committee that may be asked to serve, the Specialist will examine both current and projected business models encompassing the applied electronics sector of the industry, including radio and television maintenance and repair, and identify job profiles for various occupations at various levels that will guide the training required. The Specialist will arrive approximately May 1, 1973, for a period of 15 months.

21. Tool and Mold Making Specialist: The Specialist will oversee the project's in-school and in-plant tool and mold making and machine shop training activities, coordinating this with training in other skill branches within the project. Working with any national advisory boards or art committees on which he or she may be asked to serve, he or she will examine both current and projected work patterns across industry sectors and in die making and machine shop operations, and will identify job profiles for various occupational levels that will guide the training required. The Specialist will arrive approximately January 1, 1973, for a period of 15 months.

22. Foundry Specialist: The Specialist will oversee the project's in-school and in-plant training activities related to foundry work, coordinating these with training in other skill branches within the project. He/she will collaborate with any national advisory board or art committee that may be asked to serve. He/she will examine both existing and projected business models encompassing the foundry sector of the industry and identify job profiles for various occupations that will guide the training required from this. The Specialist will arrive approximately May 1, 1973, for a 15-month period.

22A. Consultants: A total of eleven man-months of consultancy services are envisaged in the areas of Vocational Guidance and Welding, and sheet metal, and these consultants are expected to arrive approximately September 1, 1973. 23. Educational Opportunities: A total of 19 trainees, 120 per month, will be sent abroad for training at institutions where education is provided in English, to begin on September 1, 1973. Scholarships will be awarded to individuals selected from among

counterpart personnel who meet the language requirements of the countries they will be attending (BCA, 300 - 48 - 18-14).

Scholarships	Start Date	Duration	Location:
1. E6-Mer en	January 1, 1974	12 months	England and Turin
2 and 3. Educational Standards and Assessment	September 1, 1973 and April 1, 1974	6 months each	"
4 and 5. Labor Market Analysis	September 1, 1973 and April 1, 1974	6 "	"USA
6 and 7. Apprenticeship and In-Plant Training	September 1, 1973 and April 1, 1974	6 "	"
8 and 9. Teaching Techniques	September 1, 1973 and April 1, 1974	6 "	"
10 and 11. Engine Mechanics	September 1, 1973 and April 1, 1974	6 "	"
12 and 13. Equipment Planning, Procurement, and Management	September 1, 1973 and April 1, 1974	6 "	"
14 and 15. Electromechanics	September 1, 1973 and April 1, 1974	6 "	"
16 and 17. Tool and Mold Making	September 1, 1973 and April 1, 1974	6 "	"
18 Foundry Business	September 1, 1973 and April 1, 1974	6 months	"
19 Model Making	September 1, 1973 and April 1, 1974	6 months	"

Scholarships may be subject to change based on the applicant's language proficiency. The candidate's academic and/or technical level must be accurately determined to ensure they receive appropriate training.

Equipment and Materials Provided by UNDP

(I) Audio-Visual Equipment and Other Training Tools and Materials (40,000%)	Location	Delivery Date	Cost
(a) Expendable Equipment	Ankara	From April 1, 1973	a) 10,000
(b) Non-expendable Equipment		From October 1972	b) 30,000
(II) Office Equipment			4,000
	Ankara		
(iii) Project Vehicles - Four (4)	Ankara	October 1972	
(a) Peugeot 504 Station Wagon	Ankara	April 1973	3,000
(b) Ford Station Wagon	Ankara	June 1973	3,000
(c) Ford Station Wagon		June 1973	3,000
(d) Ford Station Wagon			3,000
(IV) Support Staff	Ankara	June 1973	
(a) Secretary	Ankara		Equipment
(b) Driver (4)			Total.....
(c) Interpreter		June 1, 1972	56,000 (BCA, 300-48-18-15)
		October 1, 1972	7,500
		April 1, 1973	3,320
		June 1, 1974	2,560
(v) Installations for sub-contractor services; None			2,310

24. Description of Government Inputs:

The Government will contribute the following:

(a) Land and Facilities: The Ankara Vocational Training Center and its facilities, well equipped and inspected for use in the Project, will be provided.

Land and Buildings: 16,650.00 TL. The buildings and equipment will be available starting May 1, 1972.

(b) Project Personnel: Professional counterpart and other support personnel will be provided as follows: (For the two-year duration of the Project):

Professional counterpart personnel cost: 2,154,600 TL.

Support personnel cost: 356,136 TL.

The Government will take all necessary administrative and financial measures, within the available facilities provided for existing personnel, as indicated in the relevant table on page thirty-nine. This will enable Turkish counterpart personnel to fully contribute to project activities.

	Number	Period	Date	Place
April 48	April 1	Ankara	April 1/ 1973	Ankara
	/1973			
Contractors, Education Standards	2	48	"	"
	2	48	"	"
Evaluation	2	48	"	"
	2	48	"	"
Labor Market Analysis	2	48	"	"
	2	48	"	"
Apprenticeship and In-Plant	2	48	"	"
	2	48	"	"
Education	2	48	"	"
	2	48	"	"
Education	2	48	"	"
	2	48	"	"(BCA,300-48-18-16)
Education Techniques				
	2	48 April/month	April 1 / 1973	Ankara
Engine Mechanics	2	48	April1 /1973	Ankara
	1	24	April 1 /1973	Ankara
Equipment Planning, Procurement, Shipping, and Administration	2	48	April 1 /1973	Ankara
	1	24	April 1 /1973	Ankara
Electronics	1	24	April 1 /1973	Ankara
		24	April 1 /1973	Ankara

Scholarships:

Salaries that can be paid to personnel temporarily assigned to replace contra-partite personnel who have left on scholarship (as specified in Article 30 of the Project budget).

Scholarships: 120 people/month - 574,560 TL.

(d) Equipment:

As currently installed in the workshops of the Ankara Vocational Training Center. Value: 9,495,000 TL. For expendable equipment and consumables: 711,000 TL.

(e) Miscellaneous:

I. Importation, customs clearance, transportation, storage, and related expenses (such as in-country insurance) of project equipment.

II. Operation and maintenance expenses of the equipment referred to in paragraph (d): 711,000 TL.

III. Unforeseen miscellaneous expenses, totaling 300,000 TL. This includes a cash contribution of 250,000 TL. Cash The contribution to the project will be provided as follows:

a) On April 1, 1973 - 125,000 TL.

b) On April 1, 1974 - 125,000 TL.

These amounts will be deposited into the UNDP's contribution account number 640/224 at the Ottoman Bank Headquarters, Ankara.

25. Work Schedule

ACTIVITY	1972	1973	1974
----------	------	------	------

Analyzing the training programs of ministries and private institutions.

Providing advice on the preparation and implementation of systems encompassing in-plant training and apprentice training.

Developing a National Industrial Training Development Center (BCA, 300 - 48 - 18-17).

Determining the country's needs for trained technical personnel in various art branches.

Developing programs to meet the needs of industry.

Establishing educational standards and art tests.

Training instructors in theory and workshop practice and modern teaching methods.

Assisting six IBRD Centers with design, site planning, and equipment. Assisting in the establishment of a Vocational Guidance Center.

UNDP Inputs

Project Manager

Experts:

Educational Standards and Assessment Experts: Educational Standards and Assessment Labor
Market Analysis Apprenticeship and In-Plant Training Teaching Techniques Engine Mechanics
Equipment Planning, Procurement, and Administration (BCA, 300 - 48 - 18-19)

Electronics,

Tool and Mold Making,

Foundry Business,

Consulting Scholarships

Co-Manager 12 people/month

Contrast Parts (9) 54/month Contrast Parts (9) 54

Audio-Visual and Supplies

Office Equipment

Project Vehicles

(I) Pengeot 504 station wagon

(II) Ford station wagon

(III) Ford station wagon

(IV) Ford station wagon

Support Personnel

Secretary

Translator

Drivers (I), (II), (III), (IV)

Government Inputs

Buildings and Equipment

Contract Furniture

Support Personnel

Cash Wrap (as shown in Miscellaneous)

In the fiscal year
73/74 In the
fiscal year
74/75 (BCA,
300-48-18-20)

PART IV -

Project Budget PROJECT BUDGET INCLUDING UNDP CONTRIBUTION (in US Dollars)

COUNTRY: Türkiye PROJECT NO: TUR/71/536/B/01/11

NAME: National Industrial Education Project

10. Project Personnel	Total	1972	1973	1974
11. Experts	i/a \$	i/a \$	i/a \$	i/a \$
	33 82.500	9 22.500	13 30.000	17 50.000
11.01. Project Manager	15 37.500		9 22.500	6 15.000
11.02. Educational Standards and Evaluation	16 40.000		12 30.000	4 10.000
11.03. Labor Market Analysis	15 37.500		9 22.500	6 15.000
11.04. Apprenticeship-In-Plant Training	15 37.500		8 20.000	7 17.500
11.05. Teaching Techniques	12 30.000		12 30.000	
11.06. Engine Engineering	15 37.500		8 20.000	7 17.500
11.07. Material Planning, Procurement, and Shipping Management	15 37.500		12 30.000	3 7.500
11.08. Electronics	15 37.500		8 20.000	7 17.500
11.09. Tool and Mold Making	11 27.500		8 20.000	3 7.500
11.10. Foundry Business	177 442.500	9 22.500	107 267.500	61 152.500
11.11. Consultants	24 00	2.000	10.400	11.600
11.99TOTAL (Experts)	466.500	24.500	277.900	164.100

PROJECT BUDGET-GOVERNMENT CONTRIBUTION (In Turkish Lira) (BCA, 300 - 48 - 18-22)

10. Project Personnel	i/a	Total Cost	i/a	1973/74 Cost	i/a	1974/75 Cost
Co-Manager	24	126.000	12	63.000	12	63.000
Contraption Training Standards and Assessment	24	126.000	12	63.000	12	63.000
Contraption Labor Market Analysis "	24	92.400	12	46.200	12	46.200
Contraption Apprenticeship/In-Plant Training "	24	92.400	12	46.200	12	46.200
Contraption Teaching Techniques "	24	109.200	12	54.600	12	54.600
Contraption Engine Mechanics "	24	109.200	12	54.600	12	54.600
Contraption Equipment Planning, Procurement, and Shipment Management "	24	92.400	12	46.200	12	46.200
Contraption Electronics "	24	92.400	12	46.200	12	46.200
Contraption Tool and Mold Making "	24	109.200	12	54.600	12	54.600
Contraption Foundry "	24	109.200	12	54.200	12	54.600
Contraption Foundry "	24	92.400	12	46.200	12	46.200
TOTAL Professional Personnel	456	1.890.000	228	945.000	228	945.000
Social Security (14%)		246.600		132,300		132.300

SECTION TOTAL	456	2.154.600	228	1.077.300	228	1.077.300(BCA, 300 - 48 - 18-23)
---------------	-----	-----------	-----	-----------	-----	----------------------------------

PROJECT BUDGET-GOVERNMENT CONTRIBUTION (Continued)

	Total	1972	1973/74	1974/75
40. Equipment				
41. Expendable Equipment	711.000	--	355.500	355.500
42. Non-Expendable Equipment	9.495.000	9.495.000		
43. Offices	16.650.000	16.650.000		
49. Section Total	26.856.000	26.145.000	355.500	355.500
50. Miscellaneous				
51. Equipment Operation and Maintenance	711.000	--	355.500	355.500
53. Miscellaneous	300.000	--	160.000	140.000
59. Section Total	1.011.000	--	515.500	495.500
99. Grand Total	30.952.296	26.145.000	2.413.648	2.393.648(BCA,300-48-18-24)

Y- PROJECT ORGANIZATION

General Responsibilities

1. The Government, UNDP, and the Implementing Agency will be collectively responsible for the implementation of the project and the achievement of the objectives defined in Section II of this project document.
2. The Government will designate the Government's Collaborating Agency, hereinafter referred to as the "Collaborating Agency," which will provide national project personnel, training facilities, land, buildings, equipment, and other necessary services and facilities to the project. The agency will be directly responsible for the implementation of the Government's contribution to the project.
3. The UNDP will complement the Government's participation, but will also make additional contributions and will provide the necessary expertise, training, equipment, and other services through the Implementing Agency, within the funds allocated to the project.
4. Following project commencement, the Implementing Agency may be asked to assume primary responsibility for project implementation. However, such a responsibility will be implemented after the necessary consultation and agreement with the Cooperating Agency. Arrangements regarding both this matter and the transfer of this responsibility to the Government or an organization designated by the Government during the project implementation phase will be specified in the project's Work Plan.
5. A portion of the government contribution may be in the form of cash payments to UNDP. In such a case, the Implementing Agency will provide the relevant services and facilities and will account annually to UNDP and the Government for the expenditure of the cash contribution.

Government Participation

6. The Government will provide project services, equipment, and facilities to the project in the amounts and at the times specified in the work plan. Measures related to the Government's participation, whether in kind or in cash, will be specified in the Project budgets.
7. The Collaborating Agency, after consultation with the Implementing Agency, will appoint a full-time project co-manager for the project. The project co-manager will assume the responsibilities assigned to him or her by the Collaborating Agency.
8. The estimated costs of the items included in the Government contribution detailed in the Project Budget should be based on the best information available at the time of writing this project proposal. Price fluctuations that will occur during project implementation may necessitate an adjustment to the monetary aspect of the contribution; such adjustment will in any case be determined based on the value of the services, equipment, and facilities necessary for the proper implementation of the project.

9. The Government may make minor adjustments to individual project personnel assignments, provided that the total number of personnel services provided by the Government does not exceed the total number of person-days defined in the Work Plan, in consultation with the Implementing Agency, and if deemed to be in the best interest of the project.

10. The Government will continue to pay the salaries and allowances of national project personnel receiving UNDP scholarships while they are abroad and away from the project (BCA, 300 -48-18-25).

11. The Government will cover the duties and other expenses related to the clearance of project equipment from customs, their transportation, forwarding, and storage, and any other expenses incurred within the country. Following delivery of the equipment at the project site, the Government will be responsible for its storage, installation, maintenance, insurance, and, if necessary, replacement.

12. The Government will provide the project with any published or unpublished reports, maps, records, and other information deemed necessary for project implementation, provided that such information is not deemed to be a security hazard.

13. The Government will assist all project personnel in finding suitable housing at a reasonable rent.

14. The services and facilities specified in the Work Plan, which will be provided by the Government to the project through cash contributions, will be specified in the Project Budget. This amount will be paid to UNDP in Turkish Lira in accordance with the Government Payments Schedule.

15. Payment of the above-mentioned contribution by the Government to UNDP on or before the date specified in the Schedule of Payments is a prerequisite for the commencement or continuation of project implementation.

Participation of UNDP and Implementing Agency:

16. The services, equipment, and facilities defined in the UNDP Work Plan will be provided to the project through the Implementing Agency. Budgetary measures related to UNDP contributions will be specified in the project budget.

17. The Implementing Agency will consult with the Government regarding the nomination of the Project Manager, who will be responsible for participating in the project in this country under its management. The Project Manager will oversee the on-the-job training of experts and other agency personnel assigned to the project, as well as national project personnel, and will be responsible for the delivery and management of all materials provided for the project from UNDP funds.

18. The Implementing Agency will, in consultation with the Government/Work Plan, assign international and other personnel to the project, select candidates for scholarships, and determine the training/standards for national project personnel.

19. Scholarships will be awarded in accordance with the Implementing Agency's regulations regarding scholarships.

20. After reaching agreement with the Government and UNDP, the Implementing Agency may implement part or all of the project through subcontracts. The selection of subcontracts shall be made in accordance with the Implementing Agency's procedures after consultation with the Government.

21. All supplies, equipment, and materials purchased with UNDP resources shall be used exclusively for project implementation and shall remain UNDP property and shall be marked with the Implementing Agency's symbols on its behalf.

22. Arrangements may be made for the temporary transfer of equipment to local authorities during the project period, and as necessary, without prejudice to final handover.

23. Before UNDP assistance to the project is completed, the Government, UNDP, and the Implementing Agency will hold consultations to decide what to do with all project equipment provided by UNDP. Normally, ownership of such equipment will be transferred to the Government or, where necessary for the continuation of the project or for activities directly arising from it, to an entity designated by the Government. However, UNDP may decide to retain ownership of some or all of this equipment (BCA, 300-48-18-26).

24. At an agreed date following the completion of UNDP assistance to the project, the Government, UNDP, and, if necessary, the Implementing Agency will review the activities continuing from or resulting from the project to assess the project's results.

Conveniences, Privileges, and Immunities

25. In accordance with the agreement between the UNDP and the Government regarding the provision of assistance, the personnel of the UNDP and United Nations Agencies shall benefit from the facilities, privileges, and immunities specified in the said agreement.

Subcontractors and Personnel

26. Contractors and personnel of the implementing agency (excluding locally employed Turkish national personnel) shall be exempt from: a) legal prosecution for any acts undertaken in their official capacity during the implementation of the project; b) military service; c) They, their spouses, and their dependents shall be exempt from communication restrictions; d) They shall be exempt from the necessary privileges to bring reasonable amounts of foreign currency into Türkiye for project purposes or for the personal expenses of such personnel and to withdraw any portion of the currency brought into Türkiye or any amounts earned by personnel present for the implementation of the project in accordance with the relevant foreign exchange regulations; e) In the event of an international crisis, they, their spouses, or their dependents will be repatriated to their home countries with the same facilities granted to diplomats.

27. All contractor personnel of the Implementing Agency will be granted the right of ineligibility for all project papers and documents.

28. The Government shall,

(a) Pay or salary earned by such foreign personnel in the implementation of the Project;

(b) Equipment, supplies, and materials brought into the country or withdrawn from the country after being brought there for Project purposes;

(c) Equipment, supplies, and materials procured locally in significant quantities, such as gasoline and spare parts, for the operation or maintenance of the materials specified in (b) above for the implementation of the Project (provided that the types to be exempted, the approximate quantities, and the procedures to be followed will be agreed upon with the Government and recorded in the Work Plan as appropriate).

(d) Exempt from taxes, customs, duties, fees, etc. levied on any foreign firm or organization, the Implementing Agency, or the personnel of such a foreign firm or organization, or reimburse them in kind, for any such payments, including the privileges granted to UNDP and Implementing Agency personnel, and any goods brought for use or consumption by officials, firms, organizations, or their personnel, including one private passenger car per official. 29. The Implementing Agency or UNDP may revoke the immunities and privileges granted to such firms or organizations and their personnel, as referred to in the above paragraphs, in cases where such action constitutes an impediment to the administration of justice, provided that such action does not prejudice the successful completion of the project or the interests of UNDP or the Implementing Agency. 30. The Implementing Agency shall submit to the Government, through the Permanent Representatives of

the United Nations Development Programme in Türkiye, a list of personnel who will benefit from the aforementioned privileges and immunities (BCA, 300-48-18-27).

Furthermore, within the scope of this project, the Materials Research Unit of the Marmara Scientific and Industrial Research Institute, affiliated with TÜBİTAK, is expected to receive \$599,000 in annual aid for three years (BCA, 314-32-7). The National Industrial Education Project, planned to be implemented within the framework of the United Nations Development Programme and in cooperation with the International Labour Organization (ILO), requires the employment of personnel needed in various specialized fields on a contract basis (BCA, 333-37-14-3). Contract experts have been recruited for this project (BCA, 323-77-4-1). These experts have been assigned to the Directorate of Technical Education for Men (BCA, 323-77-4-3). The gross monthly salary (BCA, 323-77-4-1) is 7,000 TL. The education standards and evaluation specialist is paid 7,000 TL. A labor market specialist and a tool and mold making specialist were hired for a fee of 8,000 TL (BCA, 323 - 77 - 4-2). These assignments were expected to begin on 01.03.1975 and end on 29.02.1976 (BCA, 333 - 37 - 14-2). Sample resumes were prepared for these specialists (BCA, 333 - 37 - 14).

CONCLUSION

The need for a qualified workforce, one of the most crucial stages of production processes, has been a significant problem for countries since the Industrial Revolution. Therefore, manpower planning has forced countries to adjust their educational programs to include vocational training. The major disasters that emerged after World War II—famine, poverty, and loss of human life—have further increased the importance of this issue. Countries such as the United States, Japan, Norway, and the United Kingdom have implemented regulations for vocational training and in-factory training at the primary, secondary, and higher education levels.

Before the declaration of the Republic in Türkiye, the Izmir Economic Congress convened on February 17, 1922, highlighted the importance of vocational training. Craft and art schools inherited from the Ottoman era were not closed, but new ones were opened. While the establishment of vocational schools was initially under the control of municipalities, these schools were later transferred to the Ministry of Education. Significant steps were taken in the field of vocational training in the 1960s. In 1972, a detailed project on vocational training was prepared in the Third Five-Year Development Plan. The plan, envisioned for implementation from 1972 to 1977, cited the need to meet the needs of intermediate personnel in non-agricultural sectors as the justification. The "National Industrial Training Center Project" was developed within the framework of the United Nations Development Plan for Underdeveloped Countries. According to this program, Türkiye would cover a portion of the project's costs, while the BKMP would cover the remaining portion. Courses were opened in provinces such as Istanbul, Ankara, Adana, and Izmir. Furthermore, within the framework of this plan, a preliminary study was prepared to determine the number of personnel needed in each field and the type of training required. Training was planned within the framework of these sectors. Courses were offered in model making, engine mechanics, foundry, tool and mold making, and so on. It was stated that scholarships would be provided to trainees. Sample resumes were prepared for scholarship holders. It was stated that the United Nations would maintain a permanent representative in Türkiye to implement the program.

REFERENCES

Archival Documents

Presidential Republic Archives

BCA, 30-18-1-2, Yer Bilgisi: 291-95-9, Dosya Ek: 94-161, Kararlar Daire Başkanlığı (1928-) Belge Tarihi: 09.12.1972

BCA, 300 - 48 - 18-1, Dosya Ek: 94-161, Kararlar Daire Başkanlığı (1928-), 30-18-1-2, Belge Tarihi: 12.06.1973

BCA, 300 - 48 - 18-2, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-3, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-4, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-5, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-6, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-7, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-8, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-9, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-10, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-11, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-12, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-13, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-14, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-15, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-16, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-17, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-18, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-19, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-20, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300 - 48 - 18-21, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300-48-18-22, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300-48-18-23, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300-48-18-24, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300-48-18-25, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300-48-18-26, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 300-48-18-27, Dosya Ek: 94-161, Belge Tarihi: 12.06.1973, Kararlar Daire Başkanlığı (1928), 30-18-1-2.

BCA, 314-32-7, Dosya Ek: 94-183, Belge Tarihi: 22.05.1974, 30-18-1-2 / Kararlar Daire Başkanlığı (1928).
BCA, 333-37 - 14-3, Dosya Ek: 27-240, Belge Tarihi: 15.05.1975, 30-18-1-2/ Kararlar Daire Başkanlığı (1928).
BCA, 323-77-4-1, Dosya Ek: 27-133, Belge Tarihi: 06.12.1974, 30-18-1-2 / Kararlar Daire Başkanlığı (1928).
BCA, 323-77-4-3, Dosya Ek: 27-133, Belge Tarihi: 06.12.1974, 30-18-1-2 / Kararlar Daire Başkanlığı (1928).
BCA, 323-77-4-1, Dosya Ek: 27-133, Belge Tarihi: 06.12.1974, 30-18-1-2 / Kararlar Daire Başkanlığı (1928).
BCA, 323-77-4-2, Dosya Ek: 27-133, Belge Tarihi: 06.12.1974, 30-18-1-2 / Kararlar Daire Başkanlığı (1928).
BCA, 333-37-14-2, Dosya Ek: 27-240, Belge Tarihi: 15.05.1975, 30-18-1-2 / Kararlar Daire Başkanlığı (1928).
BCA, 333-37-14, Dosya Ek: 27-240, Belge Tarihi: 15.05.1975, 30-18-1-2/ Kararlar Daire Başkanlığı (1928).

Copyrighted Works

- "III. Beş yıllık Kalkınma Planı". (1973). <https://www.sbb.gov.tr/kalkinma-planlari/>, Erişim Tarihi: 24.03.2025.
- "Millî Eğitim Temel Kanunu", *Resmi Gazete*, 24 . 6 . 1973 - Sayı : 14574.
- Atanur Başkan(1999), Yök/Dünya Bankası Endüstriyel Eğitim Projesi Uygulamalarının Değerlendirilmesi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 1.
- Gemici,N. (2010). "Ahilikten Günümüze Meslek Eğitimde Model Arayışları ve Sonuçları", *Değerler Eğitimi Dergisi*, Cilt 8,No.19,71-105.
- Gündüz, M.(2008), "II. Abdülhamit Dönemi Eğitimi ve İdeolojisi Üzerine Araştırmalar", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 6 (12), 243-286.
- Henden, R.& Tunç, A.(2005). "Meslekî Teknik Öğretimde Sınavsız Geçiş Uygulamaları", *Millî eğitim dergisi* https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Millî_Egitim_Dergisi/165/henden.htm. Erişim Tarihi: 01.04.2025.
- İşler, H. (1997). *Sanayileşme İle Mesleki Teknik Eğitim Politikaları İlişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Kamu Yönetimi Lisans Üstü Uzmanlık Programı, Ankara.
- Kiziler, H. (2015). "Osmanlı Toplumunun Sosyal Dinamiklerinden Ahilik Kurumu", *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 4, Sayı: 2, Sayfa: 408-423.
- Pamuk, Ş. (1996). Ekonomik yapının toplumsal ve tarihsel kökenleri. TMMOB 1995 Sanayi Kongresi Bildiriler Kitabı 1-2, Ankara: MMO Yayını, Yayın No: 186, Mart.
- Tanır, E. D., & Aslan, C. (2019). Birinci Heyet-i İlmiye ve Çalışma Esasları. Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES), 52(1), 251-276. <https://doi.org/10.30964/auebfd.525230>
- Türktaş, S.(1978). *Endüstriyel İşletmelerde Endüstriyel Eğitim Ve Türk Endüstri İşletmelerinde Uygulanması Gerekli Olan Ulusal Endüstriyel Eğitim Politikasının Saptanmasına İlişkin Bir Öneri*, T.C. Devlet Planlama Teşkilatı.
- Ünlü, D. (2016). "Mesleki Eğitimin Tarihi Süreci". *Giresun Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(4), 89-98.